

ධර්ම නාණ්ඩාගාරය

සිතුවම් සහිත ධර්මපදය
එකොළොස්වන පරිච්ඡේදය

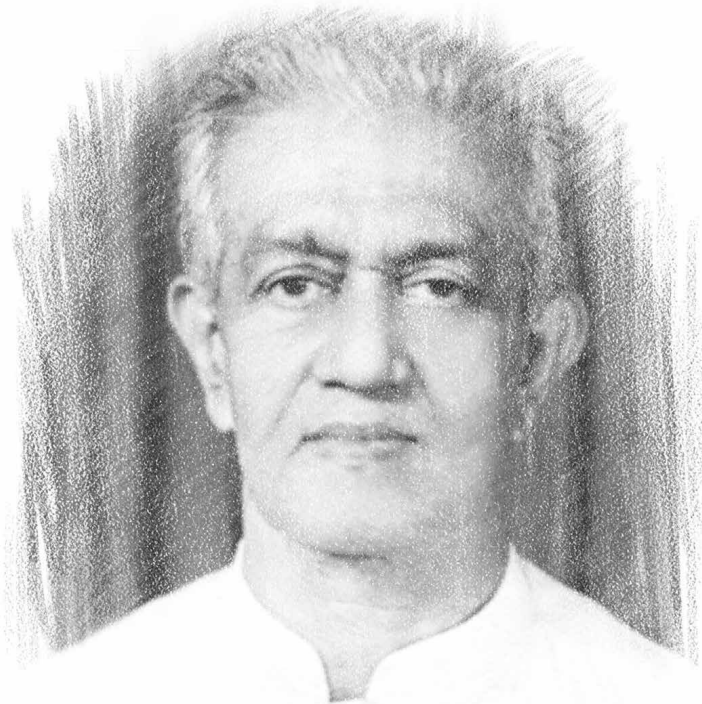
ජරා වග්ග

ගරු වේරගොඩ සාරද නායිමිපාණන් විගත්ඥේ
සිංහපද්ධරූපේ ප්‍රධාන සංඝනායක

“සබ්බදානං ධර්මදානං ජිනාති”

(ධර්ම දානය, සෙසු දාන සියල්ලටම වඩා අගනේය.)

“ධර්ම භාණ්ඩාගාරය” නැමැති

මෙම වටිනා ධර්ම පුස්තකය

සාමවිනිසුරු බී.ධර්මදාස පියාණන්ට

නිවන් සුව පතා ප්‍රකාශනය කරන ලදි.

පූර්ණ අනුග්‍රහකතය

වේරගොඩ සුනන්දා හිත්තනිය විසිනි

ධර්ම භාණ්ඩාගාරය

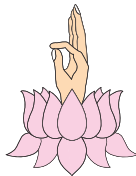

තථීය

ශාස්ත්‍රවේදී පූජ්‍ය වේරගොඩ සාරද නායක මහා ස්වාමීන්ද්‍රයන් වහන්සේ

ප්‍රධාන සංඝනායක, සිංගප්පූරුව

විහාරාධිපති, වේරගොඩ ජයන්ති විහාරය

සිංගප්පූරුවේ බෞද්ධ භාවනා මධ්‍යස්ථානය

නො: 1, ජලන් මස් පුවේ, සිංගප්පූරුව 128607

ෆෝන්: 65 67783330 65 94656570

94 770589498 / 94 755218421

වේරගොඩ ජයන්ති විහාරය, වේරගොඩ, මේරියාගොඩ

විද්‍යුත් ලිපිනය: weragodas1941@gmail.com | vensarada@ymail.com

කතෘ
ශාස්ත්‍රවේදී සුජය වේරගොඩ සාරද හායක මහා ස්වාමීන්ද්‍රයන් වහන්සේ
ප්‍රධාන සංඝනායක, සිංහප්පුරුව
විහාරාධිපති, වේරගොඩ ජයන්ති විහාරය

චිත්‍ර ශිල්පී
පී. වික්‍රමනායක

සකසම්ම
පියරත්න හේවාබට්ටගේ

පරික්ෂක රූපාච්ඡි සහ සූර්ව ප්‍රකාශන මෙහෙය
සුජය වේරගොඩ සුනන්දා නික්මුණි
බී. දයා සමරසිංහ
බී. රෝහණ ජයතිස්ස

පරික්ෂක සහාය
නාමනී ප්‍රියලක්ෂ්‍යා ලේකම්වසම්
ඩබ්ලිව්. මාලා කාන්ති
ප්‍රියංකා බෝධිපක්ෂ

සහාය
බී. පුෂ්පානි ධර්මලතා
බී. ජේ. ධර්මලතා
ඊ. එම්. ලයනල් මොහොට්ටි
ඊ. එම්. සුනන් සසංක
ශ්‍රියාලතා කන්ගොඩ ආරච්චි

පරික්ෂක ප්‍රකාශන
සමගල ප්‍රින්ටර්ස්, බටපොල
ෆෝන්: +94 777557127

පිටකවරයේ පින්තූරය
බර්ට් ගුණසේකර

මුද්‍රණය
2013 නොවැම්බර් මස 27 දින, සිංහප්පුරුව

පිටකවරයේ මුද්‍ර පිළිමය වේරගොඩ ජයන්ති විහාරයේ මුද්‍රමැදුරෙහි
වර්ෂ 1953 ජූනි 3 වෙනිදා අඹන ලද මෙම මුද්‍ර පිළිමය දැනට ශ්‍රී ලංකාවේ නිබන්ධන
දර්ශනීයතම මුද්‍ර පිළිමය වශයෙන් සැලකේ. මෙම මුද්‍ර පිළිමය ඉදිරිපසට ප්‍රරෝහණ වූ අපවත් වී වදාළ
ගොරුවාහි පණවිත සටුවෙන් පිරිසදානා නායක මාගිමිපාණන් වහන්සේට නිවන්සුව අත්වේවායි අපි ප්‍රාර්ථනා කරමු.
මේ ගුණවයෙහි ආගත කරුණු පිළිබඳ පූර්ණ හා සදාකාලික අධීනය නිමි වන්නේ බුදුරජාණන් වහන්සේටයි.
බුදුරජාණන් වහන්සේගේ ශ්‍රී මුඛයෙන් පතල වූ සත්‍යානන්ත සත්‍යයේ ප්‍රකූල මිනිසුන් විසින් පතවන ලද
නාවකාලික වූත්, අසත්‍ය වූත්, අසිතිවාසිකම් පිළිබඳ නිති රිති පිළිගත නොලබති.

සුජය වේරගොඩ සාරද හායක මහා ස්වාමීන්ද්‍රයන් වහන්සේ
ෆෝන්: 65 67783330 65 94656570
+94 770589498 +94 755218421
විද්‍යුත් ලිපිනය: weragodas1941@gmail.com | vensarada@gmail.com

ISBN: 981-00-4938-2

ජරාමර්ග

ගිහි (එකොළොස්කිනි) ඇවිල ගෙන නිතොරැ දැවෙද්දී කුමන සිතාවෙක් ද? කුමන සතුටෙක් ද?

146. කොනු හාසෝ කිමානන්දෝ
නිව්වං පට්පලිතේ සති
අන්ධකාරෙන මනද්ධා
පද්දං න ගවෙස්සට් (11:1)

මොන සිතා දෝ
මොන සතුට දෝ
නිතර ගිහි ගෙන දැවෙද්දී
දිලෙන පහනක්
සොයනු නැත්තෝ
අන්ධකාරේ සිටිද්දී

එක වදනක් - දුන් එළියක්

11 (1) විසාකාවන් ගේ පිරිවර ලද්දේ (146 හාථාව)

විසාකා උපාසිකාවගේ පිරිවර ලද්දේ ඇරබ මේ හාථාව භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වඩාරන ලද්දේ දෙවිරම් වෙහෙරදී ය.

විසාකාවන් දහට පිහට ගිනැති කාරුණික ගුණවත් කුලකතක් සේ පහලව සිටි හෙයින් තම බිරින්දුන් ද එබඳු ගුණ යහපත් අය බවට පත් වෙනවා නම් පීචිනය කෙතරම් ප්‍රසන්න වන්නේ දැයි සැවැත් නුවර බොහෝ අය සිතූ හ. එසේ සිතූ පන්සියය දෙනෙක් වරක් තම බිරින්දුන් එසේ ගුණ යහපත් කර ගනු පිණිස ඔවුහු විසාකා උච්ඡිය ගේ ඇසුරට පත් කළ හ. විසාකාවෝද විහාරස්ථානයට යන ගමන් බිමන් වලදී ඔවුන් කැටුව යමින් සදුපදේද ආනයනේ ඔවුනට සංග්‍රහ කළ හ.

මේ අතර රජතුමා ගේ දෑ අවසර ඇතිව පැවැත්වෙන එක් සැණකෙළි සමයෙක ඔවුහු සිය ස්වාමීවරුනට තැනු සුරාවෙන් ඉතිරිය විසාකාවන් මගහැර උයනට සඟවා ගෙන ගොස් බි කලබල කළේත් ස්වාමීපුරුෂයන් ගෙන් ගුටි බැර කෑ හ.

තවත් වතාවක ඔවුහු විසාකාවන් සමඟ ආරාමයට යන අතර සුරා බඳුන් ද සඟවා ගෙන ගොස් ආරාමයේදී හොර රහසේ ම බි ධම් ශාලාවේ වාඩි වූ හ. බුදුරජුන් ධර්ම දේශනා කරන අතරතුර ඔවුන් ගේ සුරා මත වැඩි විය. සමහරු මත හඬින් සිතාසෙන්නටත්, සමහරුන් ගි ගයන්නටත්, සමහරුන් නටන්නටත් පටන් ගත්තේත් ඒ කවර හෙයින් දැයි දිවැසින් බැලූ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට කරුණු වැටහිණ. ඔවුන්ට සුරා මත මැද්දේ මාර පාක්ෂික මිට්ඨා දෘෂ්ටික තුනත්මයන් ද ආවිෂ්ටව තිබිණ. මාරයාට අවස්ථාව නො දිය යුතු යැයි සිතූ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සිය දෙබරමෙන් තද නිලවණී රග්මයක් නිකුත් කර සමස්ත දම් සභාවම අදුරේ ගිල්වූ හ. නීතිසට පත් කාන්තාවන් ගේ සුරාමත හැනිවිණ. ඒ වෙනුවට ඔවුහු බියෙන් තැති ගත්හ.

අනතුරුව සුදු බුදුරැසින් දම් සභාව ඒකාලෝක කළ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඔවුන් අමතා "උපාසිකාවෙනි, ඔබ දම් දම් සභාවට මෙබඳු ස්වාරූපයකින් නො පැමිණිය යුතුව තිබිණි. ඔබ එසේ ප්‍රමාදිව හැසුරුණු හෙයින් මාරයාට අවස්ථාව සැලසිණ. මාරාවේගය නිසා ඔබ ක්‍රියා කළේ විල බිය හැනිව ය. ඔබ හාත්පසින් ම එකොලොස් ගින්නකින් දැවෙත්දී තමන් තුළ ඇති කෙළසුන් ගෙන් මිදෙන්නට තැත් නො දරන්නේ ඇයි? ඔබ අදුරෙහි ගිලි සිටින හෙයින් ආලෝකයක් සොයා ගන්නට නො වෙහෙසෙන්නේ ඇයි?" යනාදී වශයෙන් අනුශාසනා කළ හ. ධම් ශ්‍රවණය කළ උපාසිකාවෝ සියළු දෙන අවසන් සෝවාන් ඵලයෙහි පිහිටිය හ.

විවරණාත්මක අනුවාදය (146 හාථාව)

නිව්වං පථිප්පිතේ සති කොනුකාසො කිං ආනන්දෝ අන්ධකාරොන ඔහද්ධා පදිපං න ගවෙස්සට?

නිව්වං: නිතරම; පථිප්පිතේ සති: (එකොළොස් ගින්නෙකින්) ගිනි ගෙන දැවෙත්දී; කො නු කාසො: කවර නම් නිතාවක් ද?; කිං ආනන්දෝ?: කුමන සතුටක් ද?; අන්ධකාරොන: (අවිද්‍යා)අන්ධකාරයෙන්; ඔහද්ධා: වැසී සිටිමින්; (ඔබ); පදිපං: ආලෝකයක්; න ගවෙස්සට?: නො සොයන්නා ද?

නිතරම කෙළෙස් ගින්නෙන් දැවෙමින් සිටිය දී කවර නිතාවක් ද, කවර ආනන්දයක් ද?, අදුරෙහි ගිලි සිටිමින් ආලෝකය පිණිස පහතක් නො සොයා දී ද?

විවරණය

පථිප්පිතේ සති: සත්ත්වයා නිරන්තරයෙන් ගිනි එකොළසකින් දැවෙන බව දහම් පොත්වල දැක්වෙයි. ඒ ගිනි නම්,

- 1) රාගය 2) ද්වේශය 3) මෝහය 4) ව්‍යාධිය 5) ජරාව 6) මරණය
- 7) සෝකය 8) පරදෙව 9) දුක්ඛ (කායික දුක්ඛ) 10) දෝමනස්ස (නො සතුට හෙවත් සිහේ දුක්ඛ) 11) උපායය (දැඩි ආයායය)

යන එකොළසයි. සැම සත්ත්වයෙක්ම නිවන් දැක සසරින් එතරව වහ තුරු මේවායින් දැවෙයි.

අන්ධකාරොන: අදුර ලෙස මෙහි හඳුන්වන්නේ සියළු පෘග්ගජන සත්ත්වයන් ගිලි සිටින අවිද්‍යා අන්ධකාරයයි.

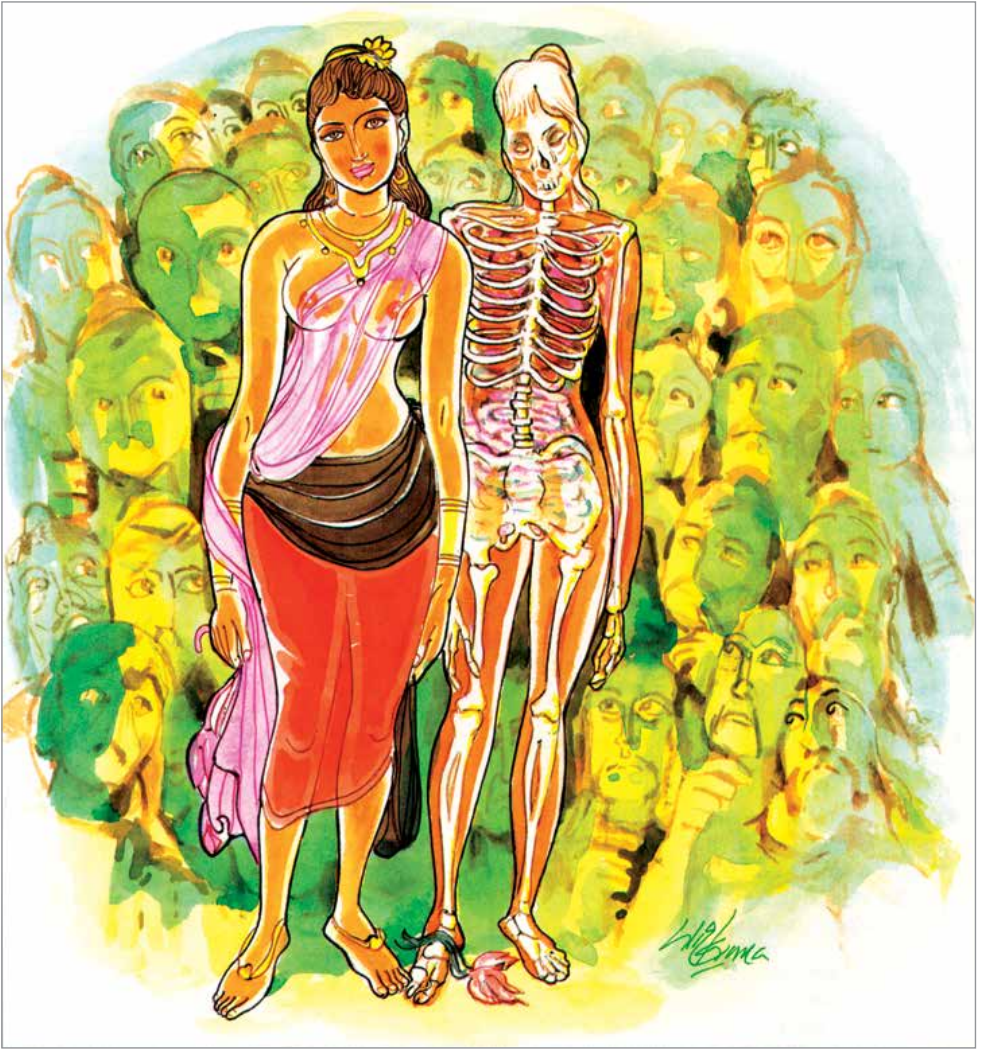
පදිපං: ප්‍රීතිය නම් ප්‍රඥා ප්‍රීතියයි.

හාථාවසානයෙහි විසාකාවගේ පිරිවර කාන්තාවෝ සෝවාන් වූහ. සෝවාන් වූ අය ප්‍රධාන වශයෙන් කොටස් තුනකට බෙදෙයි. එනම්,

1. සත්ත්වත්තු පරම: පහත් ජන්මවල නො ඉපිද දිව්‍ය-මුත්‍රෘෂ ලෝකවල සත් වරක් පමණක් උපවිනි.
2. කෝලං කොල: දෙතුන් වරක් පමණක් ඉපිද සසර දුක් කෙළවර කරයි.
3. ඒක බිඳ: හව එක් වරක් පමණක් මතු ලොව උපතක් ලබයි.

සෝතාපත්ති ඵලය ලබන්නේ සක්කාය දිට්ඨි විචිඛිජිත් සහ සිලබ්බත පරාමාස යන සංයෝජන හැකි බිරිමෙහි.

බොහෝ දෙන සුවය යි සලකා විසිතුරු කොට සරසන සිරුර ගති සලකා බලන්න.

147. පස්ස චිත්තකතං බිම්බං
ආරුකායං සමුස්සිතං
ආතුරං ඛත්‍රු සඛිකප්පං
යස්ස නත්ථි ධූවං ධීති (11:2)

බලන්න හැඩ වැඩ කළ කය
තුච්ඡාලයකි ආට කටු පිරි
ලෙඩකි කටුරු ලොබ සිතුවත්
තිරි පැවතුම් බිඳකුත් නැති

බලන්න ඇති තතු සිරුරේ

11 (2) සිරිමා පුරාණ පුවත (147 ගාථාව)

සැර වැන්නුවර ජේතවන විහාරස්ථානයෙහි වැඩ වාසය කළ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සිරිමා නම් ගණිකාව ඇරඹ මේ ගාථාව වදාළ සේක.

සැරවැන් නුවර ඉතා ප්‍රියංකර රූප ශෝභාවෙන් යුක්ත සිරිමා නම් අඛණ්ඩයක් විසූවා ය. ඔ දිනපතා හිඤ්ඤා වහන්සේලා අටනමකට දුන් පිරිනැමුවා ය. වරක් එහි දුන් වැළඳු හිඤ්ඤා ඇය ගේ අසමාන රූප සෞන්දර්යය ගැනත් ඇය පිළිගැන්වූ ආහාර වල ප්‍රතිතත්වය ගැනත් ආරාමයේදී කථා කළ හ. ඒ අසා සිටි එක් තරුණ ගිම් නමක ගේ සිත තුළ ඇය නොදැකම පවා ඇය පිළිබඳ සාරාංශි සිතක් ඇති විය. පසු දින හෙතෙම අතින් හිඤ්ඤා ද කැටුව සිරිමාවන් ගේ නිවසෙහි දානය වැළඳීම පිණිස පිටත් විය. එදා සිරිමා රෝගාතුරව සිටි දිනකි. එසේ වුව ද ඇය හිඤ්ඤා වහන්සේලාට ගෞරව කරන්නට අවශ්‍යයැයි කියා සිටි හෙයින් ඇය වන්තම් කර ගෙන සහ මැදට ගෙන එන ලදී. “ඇය අසනිපව සිටිය දී පවා අතිශයින් රූප සම්පන්නය” යි සිතූ හිඤ්ඤා ඇය කෙරේ තදින් ම ඇළුම් කළේ ය.

එදා රැයෙහි අසනිපය වැඩි වීමෙන් සිරිමා කළුරිය කළා ය. බිම්බිසාර රජ තෙම සිරිමා මිය ගිය බව බුදුරජාණන් වහන්සේට දැනුම් දුන්නේ ය. සිරිමා ගේ මළ සිරුර සුසාන භූමියට ගෙන ගොස් වළ නො දමා දින තුනක් එහි සුරක්ෂිතව තබන සේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රජුට උපදෙස් දුන් හ. කපුටන් හා ගිජු ලිහිණියන්ගෙන් රැක ගනිමින් එය දින තුනක් එසේ තබන ලදී. සිරිමා ගේ රූබර සිරුර තව දුරටත් රූබර නො විය. එය ඉඳිමි කුණු වී පණුවෝ පවා ඇති වූහ. නව දොරින් ම ඕණුව ගලන්නට විය.

සිවුවන දින බුදුරජාණන් වහන්සේ මහ සඟන පිරිවරා සුසාන භූමියට වැඩම කළ හ. රජතුමා ද සහ පිරිවරින් පැමිණියේ ය. සිරිමා කෙරේ දැඩි ප්‍රේමයක් ඇති කර ගෙන සිටි තරුණ හිඤ්ඤා ඇය මියගිය බව දැන සිටියේ නැත. බුදුරජුන් සිරිමාව ගේ සිරුර බලන්නට යතියි ඇසූ උන්වහන්සේ ද ගමනට එක් විය. සුසාන භූමියෙහි දී සිරිමාවන් ගේ සිරුර වට කර සඟරුවන හා බුදුරජාණන් වහන්සේ වැඩ සිටි අතර රජතුමා සහ පිරිස ද වටව සිටියහ. බොහෝ ගිහි පැවිදි, ස්ත්‍රී පුරුෂ සෙනඟ ද එහි රැස් වූහ.

භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රජතුමාගෙන් මෙසේ විමසූ හ. “මහරජ, මේ කාන්තාව කවුද?” රජතුමා පිළිතුරු දුන්නේ “ස්වාමිනි, මේ පීඨක වෛද්‍යවරයා ගේ සහෝදරිය වූ සිරිමා ය.” “මේ සිරිමා ද, මහරජ?” “එහෙමයි ස්වාමිනි,” “එසේ නම් මහරජ කහවුණු දහසක් දෙන්නකුට සිරිමා ලද හැකි යැයි අණ බෙර ලවන්න” කිසිවෙක් ‘හුම්’ හඬකුදු නො හැඟූ හ. රජතුමා මිල සනයක් දක්වා අඩු කළේ ය. කිසිවෙක් මිලට නො ගත් හ. “බුදුරජාණන් වහන්සේ මේ සිරුර කිසිවෙක් නොමිලයේවත් නො ගනිති” යි රජතුමා දැනුම් දුන්නේය.

භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හිඤ්ඤා සංඝයා අමතමින්, “මහණෙනි, චිත්තාවක ගේ අගයට වූ දේ බලන්න. මැය සමග එක් රැයක් ගත කරන්නට මිනිස්සු කහවුණු දහසක් ගෙවූ හ. අද කිසිවෙක් නොමිලයේ ද නො ගනිති. ඇය ගේ රූසපුව දිරාපත්ව ගියේ ය. මහණෙනි, සිරුරේ නැටි තේරුම් ගන්න” යි ධම් දේශනා කළ හ. සිරිමාවන් කෙරේ ඇළුම් කළ හිඤ්ඤා නම් ද සෝවාන් ඵලය ලද්දේ ය.

වීරවණ්ණමක අනුචාරය (147 ගාථාව)

යස්ස ධූවං ධීති තත්ථී අරුකායං සමුස්සිතං ආතුරං ඛුනු සභිකප්පං චිත්තතතං බිම්බං පස්ස

යස්ස: යමකට; ධූවං ධීති: ගිර පැවැත්මක්; තත්ථී: නැත්ද; අරුකායං: තුවාලයක් ව; සමුස්සිතං: ඇටකටු සමුගයක් වූ; ආතුරං: රෝගී වූ; ඛුනු සභිකප්පං: බොහෝ දෙනා විසින් විවිධ ලෙස කල්පනා කරනු ලබන්නා වූ; චිත්තතතං: විචිත්‍ර කරන ලද; බිම්බං: මේ ශරීරය; පස්ස: බලන්න.

ස්ථාවර පැවැත්මක් නැති, මුළුමනින් ම තුවාලයක් වැනි, ඇට එක්වී රොක්වී පෙනෙන, රෝගී වූ විවිධ ජනයා විසින් විවිධාකාරයෙන් උපකල්පනය කරනු ලබන, මේ විසිතුරු කරන ලද ශරීරයේ යථා තත්ත්වය බලන්න.

වීරවණ්ණ

ශරීරයට හිත පැවැත්මක් නැත. එය ගිරතුරුවම වෙසේ වෙමින් දිරා පත් වෙමින් විනාශය කරා ගමන් කරයි. එහෙත් එය විවිධාකාරයෙන් විසිතුරු කොට විවිධ කල්පනා ජනිත කරවයි.

සියලු සතුන් ගේ ජීවිතය මරණය කෙළවර කොට ඇත්තේ ය.

148. පරිපීණ්ණාමිදං රූපං
 රොගනිබිඬං පහඬිගුරං
 නිජීපති පුත්තිසන්දෙහො
 මරණාන්තං හි ජීවිතං (11:3)

දිව්‍ය යන මේ සිරුර
 ලෙඩින් වැටෙනා නිතර
 බිඳෙයි සැරව ද වැටිර
 දිවියේ කෙළවරයි මරණය

දිවිය නිමවෙයි මරණයෙන්

11 (3) උත්තරා මෙහෙණිය හේ කතාව (148 හාථාව)

ලෙඩරම් වෙහෙර වැඩ වසන සමයෙහි භාග්‍යවතුන්
මොට දේශනා කළ සේක.

එකසිය විසිවස්ව වැඩ විසූ උත්තරා මෙහෙණිය දිනක්
පිඩු සිතා ගොස් එන අතර මග හික්කු නමක් දැක තම
පිණ්ඩපාන හෝජනය උත්වහන්සේට පිළිගැන්වූවා ය.
එහෙයින් ඇයට ඵලින නිරාහාරව සිටින්නට සිදු විය.
දෙවන දින ද එය ම සිදු විය. තුන්වන දින ද ඕ තොමෝ
තම පිණ්ඩපාන හෝජනය හික්කුනමක් දැක පූජා කර
තුමු නිරාහාරවම ගත කළා ය. තුන් දිනක් ම නිරාහාරව
සිටීමෙන් මෙහෙණිය ඉතා දුර්වල වූවා ය.

සිවුවන දින උත්තරා හික්කුණිය පිඩුසිතා වඩිනා අතර මග
ඇයට පටුමගක දි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මුණ ගැසිණි.
භාග්‍යවතුන් වහන්සේට ගෞරවයෙන් වැද නමස්කාර කළ
ඕ තොමෝ පස්සට වූවා ය. එහෙත් අවසානාවට තමන්
ගේ ම විවරය පැති පැටලි බිම ඇද වැටුණා ය. එයින්
ඇය ගේ නිස තුවාල වීණි. ඇය වෙත ගිය භාග්‍යවතුන්
වහන්සේ "ඔබේ සිරුර බෙහෙවින් දුබලව ගියේ ය. දැන්
බිඳ වැටෙන්නට ආසන්න ය. ලගදීම එහි අවසානය
සිදුවනු ඇත" යි වදාළ සේක. ඒ අසා සිටි මෙහෙණිය
සෝවාන් ඵලයෙහි පිහිටියා ය.

විරාණාත්මක අනුවාදය (148 හාථාව)

**ඉදං රූපං පරිපිණ්ණං රොගනිබ්බිං පභවිගුරං
පුරිසත්ථෙය්‍යො කිප්පති හි පීචිතං මරණාත්තං**

ඉදං රූපය: මේ රූපය; **පරිපිණ්ණං:** අතිශයින් දිරා
ගියේ; **රොගනිබ්බිං:** රෝගයට කැපුල්ලක් බඳුන;
පභවිගුරං: (වහා) බිඳෙනු පුළුල; **පුරිසත්ථෙය්‍යො:** (නව
දොරින්) කුණු සැරව ගලා යයි; **කිප්පති:** (මේ සිරුර)
පහසුවෙන් බිඳී යයි; **හි:** යම් හෙයකින්; **පීචිතං:** පීචිතය;
මරණාත්තං: මරණය කෙළවර කොට ඇත්තේ වේ ද
(එහෙයින්).

වසසට යන විට ශරීරය දිරාපත් වෙයි. රෝග වලට
ආකරයකි. පහසුවෙන් බිඳී යයි. කුණු වී සැරව ගලා යයි.
පහසුවෙන් බිඳෙයි. පීචිතය මරණයෙන් කෙළවර වෙයි.

විරාණය

මරණාත්තං හි පීචිතං: පීචිතයේ අවසානය මරණයයි. මේ හාථාවේ
අරමුණ පීචිතයේ අතිතය පැහැදිලි කිරීමයි. ත්‍රි ලක්‍ෂණයන් හේ ප්‍රථම
ලක්‍ෂණය අතිතය යි. අතිතය පැහැදිලි කිරීමේ දී ලක්‍ෂණ තුනක්
ගැන මෙහෙති කිරීම දැක්වෙයි. එනම්, උප්පාද (නට ගැනීම) සිති
(පැවැත්ම) භාග (විනාශය) යන ලක්‍ෂණ තුනයි. පැවැත්ම වුව ද
මොහොතක් එකවිට එක ලෙස පැවැත්මක් ගැන.

සියලුම සංස්කෘතක ධර්මයන් ගේ ස්වභාවය නිබදව නිරන්තරව වෙනස්
වීම යි. හෙතෙක වේවා, මානසික වේවා, ආධ්‍යාත්මික වේවා, බාහිර

වේවා සියල්ලම අතිතය ය. පංචස්කන්ධ විභාගය, ආයතන විභාගය
හා ධාතු විභාගය මගින්ද මෙම අතිතයනව ප්‍රකට කරනු ලැබේ.
අතිතයනාවෙන් මිදුණු එකම දෙය අසංස්කෘත ධර්ම වූ නිර්වාණය පමණි.

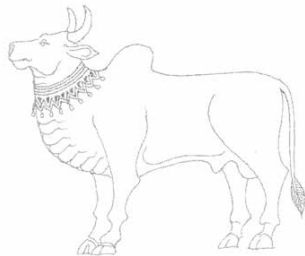
සෝවාන් විම විග්‍රහ කරන සුප්‍රකට පාඨය තුළ එන "සංඛිකද්වි සමුදය
ධර්මං සඛිංසං සං නිරෝධ ධර්මං" නටගන්නා යමක් ඇත්නම්, ඒ
සියල්ල නැසෙන සුළුය." යන්නෙහි හරය වන්නේ අතිතය පිළිබඳ
පරිදානයක් ඇති කර ගැනීමයි. විමුක්ති මාර්ගයේ ප්‍රථම පියවර වන්නේ
අතිතය පිළිබඳ යථාවබෝධය බව මෙයින් හැඟවෙයි. අතිතය
අවබෝධ කර ගැනීමේ ආගමික වැදගත්කම මෙයින් තේරුම් ගත හැකි
ය. එමෙන් ම පිරිනිවන් පාත්තට මදකට පෙර තථාගතයන් වහන්සේ
වසින් වදාළ අවසාන මුද්ධ වචනය වූයේ ද "මහණෙනි, සියළු සංස්කාර
ධර්මයක් අතිතය හ. අප්‍රමාදව සම්පාදනය කර ගනිවු" යන්නයි.

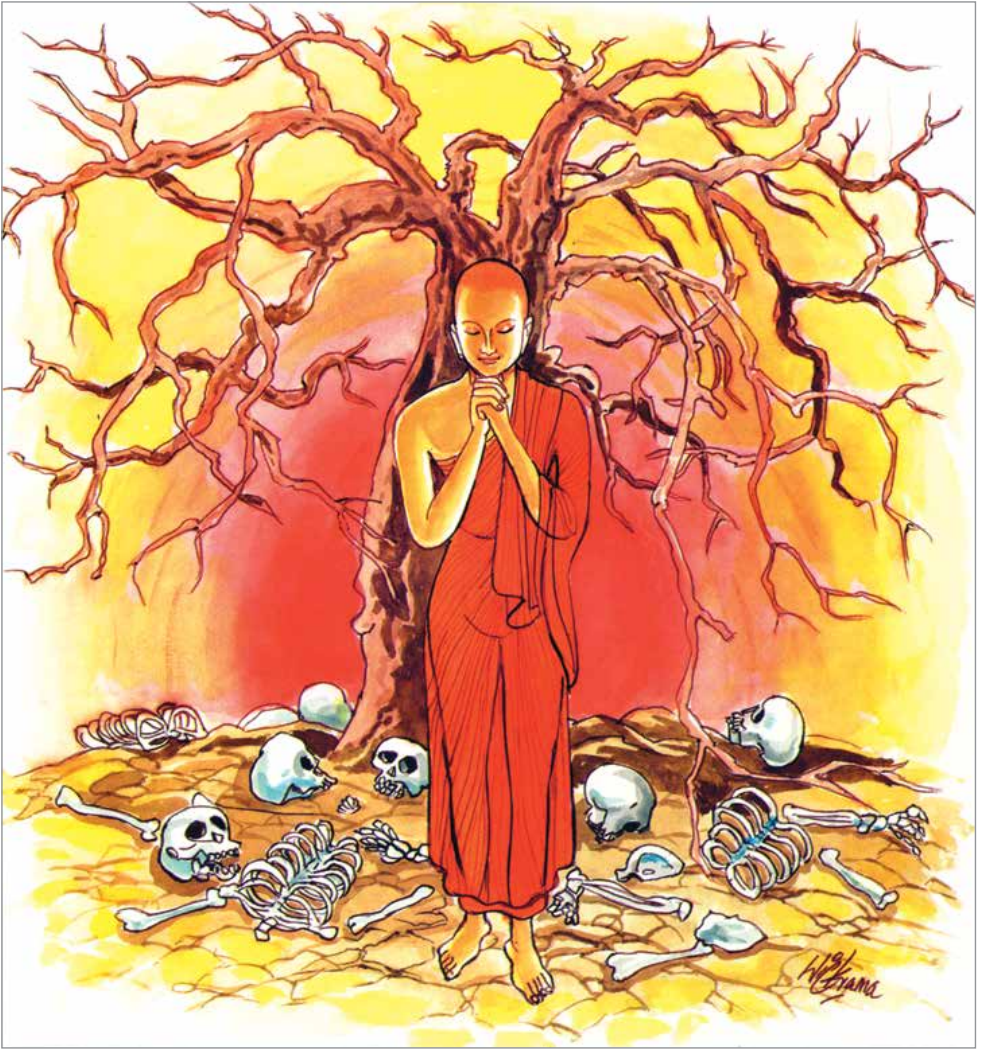
සියලු සංස්කාර ධර්මයන් අතිතය බව හා අනාත්ම බව ප්‍රත්‍යක්‍ෂ කර
නො ගෙන විමුක්තිය ලබා ගත නො හැක. එහෙයින් එය භාවනා
මාර්ගයෙන් සාප්‍රථ හා සුක්‍ෂම ලෙස ප්‍රත්‍යක්‍ෂ කර ගත යුතුව තිබේ. එම
අවබෝධය අස්වාදය විදර්ශනාවන් අතර ප්‍රථමය ලෙස දැක්වෙයි.
ඥාණ දස්සන විසුද්ධිය හා මත්භාග්‍යගඤ්ඤාදස්සන විසුද්ධිය ලබා
දෙන නව විධ අනුස්සයින් අතර ප්‍රථමාංකයට ද උද්ධමය විමසෙහි
අවධානය යොමු කිරීම දක්වා ඇත.

පභවිගුරං: ශරීරය ඉතා පහසුවෙන් බිඳී විසිර යන්නක් බව මෙයින්
හැඟෙයි.

පුරිසත්ථෙය්‍යො: ශරීරයේ නව දොරින්ම සැරව (අපවිත්‍ර දේ) වැනිරෙයි.

අතිතය: ගස් වල දැව, මේරු කොළ, ඉඳි කහ ගැහැනු කොළ හා බිම
වැටී විසඳී යන කොළ අප නෙත ගැටෙන මුත් අපි ඒ මගින් ඉගැන්වෙන
පාඩම සිතට නො ගනිමු. නිසෙහි කළ කෙස් සුදු වන විට එමගින් දෙන
දාර්ශනික පණිවිඩය අපි තේරුම් නො ගනිමු. මේ සියල්ලෙන් අපට
දෙන පණිවිඩය කුමක් ද? අතිතයයි. ඉඳි හිට අතිතය පිළිබඳ සුළු
අවදිකමක් පතින වන එය ගැඹුරින් ප්‍රත්‍යක්‍ෂ කිරීම අතර බලගතු
වෙනසක් පවතියි. මුද්ධමය වශයෙන් යමක් පිළිගැනීම හා ප්‍රත්‍යක්‍ෂ කර
ගැනීම අතර වෙනසක් පවතියි. බොහෝ විට අප එය තේරුම් ගන්නන්
අපට සම්බන්ධ කර වටහා ගන්නට වැයම් නො කරමු.

ලබු කඩල් වැනි කොබෝවන් පැහැ (-අලුපාට) ඇති මිනි ඇට සැකිලි කවර ඇල්මෙන් ද?

149. යාතිමානි අපත්ථානි
අලාපුනේව සාරදෙ
කාපොතකානි අරිසීනි
නානි දිස්වාන කා රතී? (11:4)

සරත් කාලෙ ඵතන මෙතන
වැටි තිබෙන ලබු ඇට මෙන
අළු පැහැ ඇට කටු දැකුමෙන
කවුරුත් පෙළඹෙති ඇල්මෙන

මේ දේ දැකුමෙන් - ආසා දරලත්

11 (4) අධිමානික නිමිවරුන් ගේ කථා පුවත (149 ගාථාව)

චිමත් ගැන පමණකට වඩා සිතට ගත් එක් නිකුත් පිරිසක් අරබසා බුදුරජාණන් වහන්සේ දෙවිරම් වෙහෙර වැඩ වසන සේක් මේ ගාථාව වදාළ සේක.

එක්තරා නිකුත් පිරිසක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙතින් කමටගත් ලබා ගෙන බවුන් වඩනු පිණිස වනගත වූහ. බොහෝ උනන්දුවෙන් අප්‍රමාදී ව භාවනා කළ ඒ නිමිවරු ඉක්මණින් ම ධ්‍යාන උපදවා ගත් හ. එහෙත් එම අධිගමය වරදවා තේරුම් ගත් උන්වහන්සේලා දැන් තමන් සියළු කෙළෙසුන් නසා රහත්ව ඇතැයි සිතූහ. එහෙත් ඔවුන් ලබා තිබුණේ ධ්‍යානයක් පමණි.

තමන් රහත් එල ලබා ඇතැයි සතුවට පත් ඒ නිමිවරු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දකිනු පිණිස, දෙවිරම් වෙහෙර ලබා ආපසු ගමනට පිටත් වූහ. උන් වහන්සේලා දෙවිරම් වෙහෙරට ඇතුළු වන්නට පෙර පවුරු දොරටුවට සමීපවත් ම සිය බුදු හෙතින් ඔවුන් දැක වදාළ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ආනන්ද හිමියන් අමතා "ආනන්ද, ඔය නිකුත් වහන්සේලාට දැනට මා හමුවීමෙන් ප්‍රයෝජනයක් නො වෙයි. ඒ අයට මුලින් ම සුසාන භූමියට ගොස් අනතුරුව මා හමුවට එන්නැයි උපදෙස් දෙන්න" යි වදාළ හ.

ආනන්ද හිමියෝ ඒ නිකුත්වන් බුදුරජාන ගේ පණිවුඩය දැන්වූ හ. ඒ නිකුත් ද මෙසේ සිතූ හ.

"භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සියල්ල මැනවින් දන්නා සේක. නිකරුණේ මෙසේ නො කරති. කිසියම් වැදගත් හේතුවක් ඇතිව ම මෙසේ කරති." එසේ සිතූ ඔවුහු සොහොන් බිමට ගිය හ.

සුසාන භූමිය පුරා විවිධ මිනි විසිර තිබිණ. සමහර ඒවා ඇටකටු බවට පත්ව තැන තැන විසිර තිබිණ. සමහරක් කුණු වී යමිනි. පණුවෝ හළියති. ඕජාව ගළුනි. ඇතැම් මිනිසුන් පැයකට දෙකකට පෙර ගෙනා පරිද්දෙහි. තම සිත්වල විවිධ සංකීර්ණ හැඩම් ඇතිව නැතිව යන හැටි පසක් කළ ඔවුහු තමන් කෙළෙසුන් නසා නැති බව තේරුම් ගත් හ.

ගඳ කිළියෙහි සිට දිව හෙතින් මේ සියල්ල නිරික්ෂණය කරමින් සිටි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රන්ම ධාරාවක් එහි යවා උන්වහන්සේලා ඇමතු හ. "මහණෙනි, වට පිට විහිදී ඇති අළු පැහැති ඇටකටු බලන්න. මේ තත්ත්වය දැක දැකත් ඔබට කම් සුව ගැන සිතිය හැකි ද?"

අනතුරුව උන් වහන්සේ මේ ගාථාව වදාළ සේක.

විවරණාත්මක අනුවාදය (149 ගාථාව)

සාරද අපත්තානි අලාපුනි ඉව කාපොතකානි යාති ඉමානි අරිඨිනි තාති දිස්වාන කා රති?

සාරද: සරත් සෘතුවෙහි; අපත්තානි: (තැන තැන) විසුරුණු; අලාපුනි ඉව: ලබුකබල් වැනි වූ; කාපොතකානි: (පරෙවියන් ගේ පාට) අළු පැහැය ඇති; යාති ඉමානි: යම් මේ; , අරිඨිනි: මිනි ඇට (වෙළ); තාති: ඒ මිනි ඇට; දිස්වාන: දැකීමෙන්; කා රති: කවර ඇල්මක් ද?.

පරෙවියන් ගේ පාට ගත් මිනි ඇට කටු සරත් කාලයෙහි වියළි තැන තැන විසිර ගිය ලබු කබල් මෙන් දිස් වෙයි. ඒ මිනි ඇට දැක්මෙන් කවර නම් ඇල්මක් උපදී ද?

විවරණය

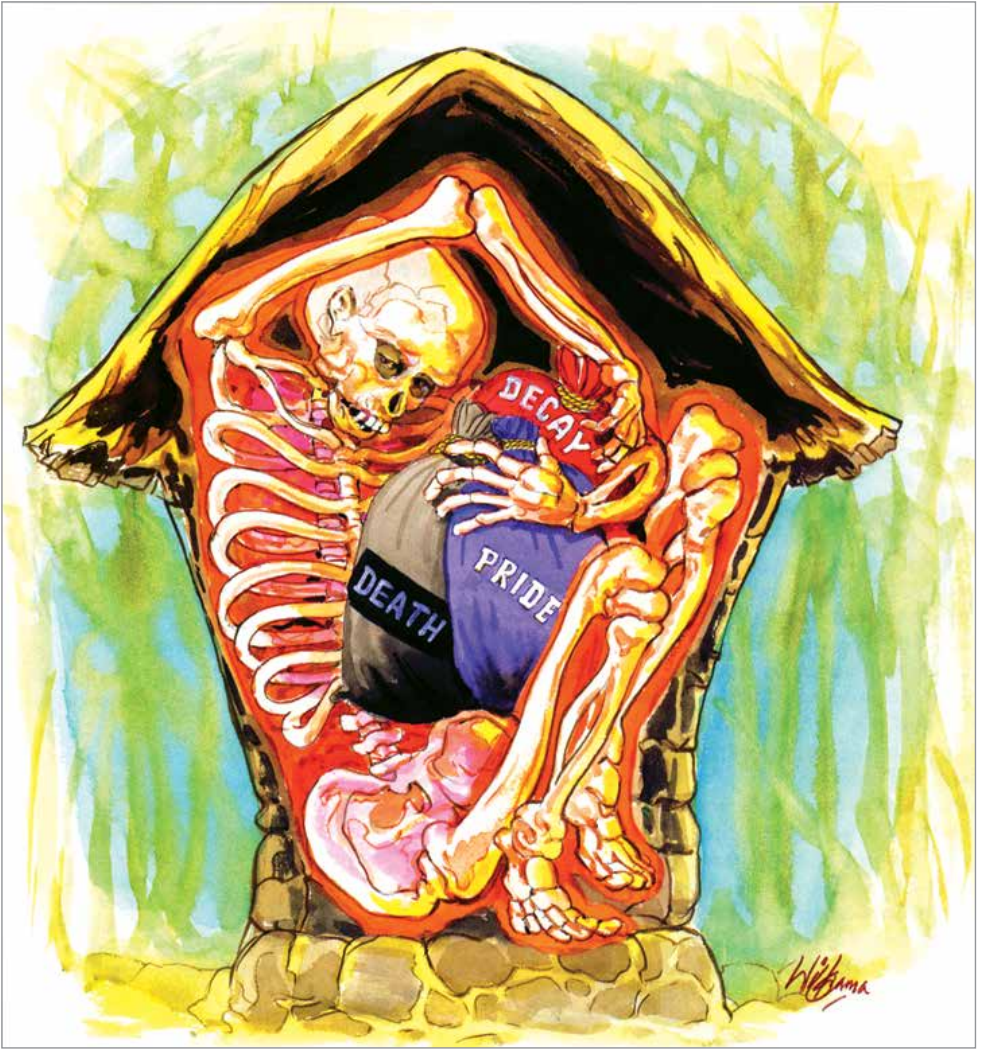
අරිඨිනි: ඇට කටු මේ අමු සොහොනෙහි මිනි දිවා ගොස් තැන තැන විසිර ඇති ඇට කබලි පිරි පැවතිණ. හිස් කබල් පෙති යන්නේ වියළි ගිය ලබු කබල් මෙනි. ප්‍රියංකර මත්‍රය ශරීරයට අවශ්‍යයේ අත්වන ඉරණම ඒ හිස් කබල් දෙස බැලීමෙන් වටහා ගත හැක.

ජරා: මහත් විය උදාවන විට ශරීරයේ පහළ වන ජරා ලකුණු කාටත් ප්‍රකට දේ ය. මහත් විය මිනිසුනට සසර කළකිරි පැවිදි වන්නට සිත් පොළඹවන එක් පෙර නිමිත්තක් වෙයි. සිදුහත් බෝසතුන් පැවිදි වූයේ මහල්ලෙක්, ලෙඩක් හා මළ කඳක් දැක්මෙනි. මේ හිමිති තුන දෙවියන් විසින් උන්වහන්සේ හමුවට පැමිණ වූ බව සම්ප්‍රදායෙහි කියැවෙයි.

යම රජු මිනිසුන් ගෙන් මෙසේ විමසතැයි කතාවක් ඇත. "එමබා නරය, අවුරුදු අසූවක්, අනූවක්, සියයක් වයස් වූ මහළු, දුබල, කුළුව ගිය, ගෙල තැමුණු, හැරුම් වාරුවෙන් යන, පා පැකිලෙන, රෝගී, කුරුණු බව ඉකුත්ව ගිය, දත් හැරුණු, හිසකේ පැසුණු, නටිය පැසුණු, හම රුලි වැටුණු වෙළුමන අත් පා ඇති අයකු දැක්මෙන් තැත් ද? ඔබත් යම්කිසි දිව්‍යක මහළුව දුබලව යන බවත් එය මග හරින්නට කුමක් තැනි බවත් වැරදුණේ තැත් ද? රෝගීව, ගිලන්ව, වේදනාවෙන් පීඩිතව, තම අසුවියෙහිම ගිලි වෙතත් අය විසින් ඔයවා ගෙන ගොස් ඒ ඒ තැන තබනු ලැබිය යුතු අයකු දුටුවේ තැත් ද? මටත් මේ දේ වෙයි, මෙයින් ගැලවීමක් තැනි වෙයි කියා කිසි කළක වැරදුණේ තැත් ද? තමාත් කවදා හෝ මියයන බව තේරුම් ගත්තේ තැත් ද? මරණයෙන් ගැලවීමක් තැනි බව නො වැරදුණේ ද? කිසිදුක ගැනැණියක ගේ හෝ පිරිමියකු ගේ හෝ දිනක්, දෙකක් තුන හතරක් පැරණි වී ගිය ඉලිමුණ, දුර්වර්ණ වුණු කුණු මුණු මළ සිරුරක් දැක්මෙන් තැත් ද?"

සියල්ල නැසෙන සුළු බව, අනිත්‍ය බව තේරුම් ගත් විට ලොව දෙස බලන දාමය වෙනස් කර ගන්නට තැනි වනු ඇත. කිසිවක් අපේ නොවන බව, අපට අවශ්‍ය ලෙස පාලනය කර ගත නො හැකි බව තේරුම් ගත් විට යථාර්ථය දැක්මේ නව උදෙසාගයක් අප තුළ ඇති වෙයි.

මේ සිරුර මස් ලේ ගල්වා ඇටවලින් සැදුණු නුවරක් (කොටුගෙයක්) වැනි ය.

150. අට්ඨිනං නගරං කතං
මංසලොහිතලෙපනං
යන්ථ ජරා ව මච්චු ව
මානො මක්ඛො ව ඔහිනො (11:5)

නගරය ඇට වලින් කළේ
පුරවා ඇත්තේ මස් ලේ
ජරාව මරණය සමගින්
මානය මතු බව ඇතුළේ

සිරුර හුවරක් - ඇට සැකිල්ලක්

11 (5) රූප නන්දා නිකුත්තිය හේ වත (ජනපද කලානාම) (150 හාටාව)

ජනපද කලානාමය හෙවත් රූප නන්දාව ඇරඹ බුදුරදුන් මේ හාටාව දේශනා කළේ දෙවර්ගී වෙහෙර වැඩ වසමිනි.

ජනපද කලානාමය ගෝතමය හේ ලේඛය වුවා ය. ඇය ඉතාමත් රූමත් වූ හෙයින් රූප නන්දා නමින් ද පතල වුවා ය. නන්ද කුමරු පැවිදි වූ දින පටන් ඒ මෙසේ සිතුවා ය. "වැඩිමල් සොහොයුරු සිදුහත් පැවිදි වී සමඟ සම්බුදු පදවී ලද්දේ ය. ඔහු හේ පුත් රාහුල ද පැවිදි වූයේ ය. මගේ සැමියා වූ නන්ද ද පැවිදිව සිටියි. මගේ මව වූ ප්‍රජාපති ගෝතමය ද පැවිදි වුවා ය. මම පමණක් ගිහිගෙන තිබේ වූයෙමි." එසේ සිතමින් සිට මී නොමෝ ද පැවිදි වුවා ය.

පැවිදි වුවද තමන් ඉතා රූමත් බව ඇයට අමතක කළ නො හැකි විය. කිසි ම නිකුත්තියක් ඇය තරම් රූමත් නො විය. තමන් රූමත් වීම ගැන ඇය තුළ එක්තරා අභිමානයක් ද තිබිණ. බුදුරදුන් රූපයෙහි ආදිනව දේශනා කරන බව අයා සිටී මී "මා බණ අසන්නට ගිය හොත් මා ද මහල්ව රූපශ්‍රීය නැසී ගොස් ජරපත්වන බව උන්වහන්සේ වදාරන්නට ඉඩ තිබේ. එවිට අතිකුත් නිකුත්තීන් මා දෙස බලමින් සිතාසෙන්නටත් ඉඩ ඇත"යි සිතමින් කිසි දිනක ධර්ම ශ්‍රවණයට නො ගියා ය.

එහෙත් දිනපතා බණ අසන්නට යන අතිකුත් නිකුත්තීන් දුනම් අයා අවුත් දමී දෙසුම්වල වූ කරුණු ගැන කතා කරති. ඒ අසත් අසත් ම බණ අසන්නට ඇය තුළ ද ආශාවක් වර්ධනය විය. එහෙයින් දිනක් රූප නන්දා "මමත් බණ අසන්නට එමි" යි කියා පිරිස සමඟ යන්නට කැමති වුවා ය.

කෙසේ වුව ද තමා නෙතට ලක් වුව හොත් බුදුන් වහන්සේ තමා ම ඉලක්ක කොට රූපයෙහි ආදිනව ඇතුළත් බණක් කියන්නටත් ඉඩ ඇතැයි සිතූ රූප නන්දා අතිකුත් නිකුත්තීන්ට මුවා වී පසු පෙළක ගිඳ ගන්නා ය. එහෙත් බුදු රජාණන් වහන්සේ ඇය හේ පැමිණීම කල් තබා ම දිවයින දැක තිබිණි. එහෙයින් කවුඩක් ගලවන්නට කවුඩක් ම යොදා ගන්නා පරිද්දෙන් රූප නන්දාට ගැලපෙන උපක්‍රමයක් යොදා ඇය හේ රූප මදය දුරලන්නට සිතූ හ. සොළොස් හැවිරිදි රූමතියක් තම සෘද්ධි බලයෙන් මවා ඇය තමන්ට පවත් සලමින් සිටින සේ පෙනෙන්නට සැලැස් වූ උන්වහන්සේ එම දර්ශනය නන්දාට මිය අත් අයට නො පෙනෙන පරිදි අධිෂ්ඨාන කළ හ.

ඒ දුටු රූප නන්දා "මේ රත්වත් සුරූපී ශ්‍රවණිය හා සසඳා බලන විට මම කුමන විධියකටවත් ඇය තරම් ප්‍රියංකර නො වන්නෙමි" යි මානය හැර ඒ රුව දෙස ම ආශාවෙන් බලා සිටියා ය. ඇය ඒ රූවෙහි බැඳුණු බව දත් තටාගනයත් වහන්සේ ඒ රුව ක්‍රමයෙන් යොවන වියෙන් මැදි වියට ද එයින් මහළු වියට ද මාරුවන සේ සෘර්ධිමය අධිෂ්ඨානයක් කළ හ. අනුක්‍රමයෙන් මහළු වියට පත් රුව

අවසාන ගිලන්ව දුබලව හැරමිටි වාරුවට ද පත්ව ඉතා විරූපව අන්තිමේ මැරී වැටුණා ය. මළ සිරුර ද කුණු වී සැරව ගලමින් පිළිකුල් තත්ත්වයට පත්වනු රූප නන්දාට දක්නට ලැබිණ.

මේ සියල්ල බලා සිටි රූප නන්දා "ඒ අභියස සුන්දර වූ රමය යොවනිය ක්‍රමයෙන් වියපත්ව රෝගාතුරව ජරපත්ව මිය ගියා සේ යම් දිනක මට ද ඒ සියල්ලට යටත් වන්නට වෙයි. මා ඇස් ඉදිරිපිට සිදු වූ එම පරිවර්තනය ලොව කාටත් අත්වන ඉරණමයි. මම ද එයින් නො මිදුණෙමි"යි ආවර්ජනය කළා ය. ඇය සිතන සිතුවිලි වලට ගැලපෙන පරිදි බුදුරජාණන් වහන්සේ අභිත්‍යය, දුක හා අනාත්මය පිළිබඳව තම දම දෙසුම යොමු කළ හ. දහම් අයා සිටි රූප නන්දා සෝවාන් ඵලයට පත් වුවා ය.

විවරණාත්මක අනුවාදය (150 හාටාව)

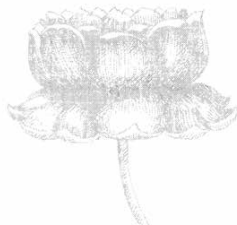
මංසලොතිතලෙපනං නගරං අරීඨිතං කතං යත්ථ ජරාව මච්චි ච මානෝ ච මක්ඛෝ ච භිතෝ අරීඨිතං

මංසලොතිතලෙපනං: මස් හා ලේ ගල්වන ලද; **නගරං:** නගරයක් (කොටු ගෙයක්); **අරීඨිතං:** ඇට වලින්; **කතං:** කරන ලදි; කෙබඳු වූ ද යත්; **යත්ථ:** යම් තැනක; **ජරාව:** මහල් බව ද; **මච්චි ච:** මරණය ද; **මානෝ ච:** මානය ද; **මක්ඛෝ ච:** ගුණාමකු බවද; **භිතෝ:** තැන්පත් කරන ලද ද, (එබඳු කොටු ගෙයක් ය)

මේ ශරීරය ඇට සැකිල්ලක් ලෙස තනා මස් ලේ පුරවා සකස් කරන ලද නගරයකි. එහි ජරාව, මරණය මෙන් ම මානය සහ ගුණාමකු කමද තිදත් කර තිබේ.

විවරණය

මක්ඛෝ: තම ගුණාමකු බවය. තමාට කරන ලද උදව් උපකාර ආදිය අමතක කර අත්‍යයන් හේ ගුණ සඟවා ඔවුන් හේ අගුණ කතා කිරීම මෙහි ස්වභාවයයි. අනුන් හේ කවර තරම් උසස් ගුණයක් ඇතත් එය සඟවා කතා කිරීම 'ගුණ-මකු' බවයි. බොහෝ ගිහි-පැවිද්දෝ මේ දුර්ගුණයෙන් සමන්විත වෙති. එහෙයින් මෙය පොදු මානුෂික දුර්වලතාවයක් ලෙස ද හැඳින්විය හැක.

ඉතා විසිතුරු වූ සැලකුණ රජුන් ගේ මතුල් රථය ද සිරුර දිර ද සි එහෙත් (නව ලොවුතුරු) දහම නො දිර සි

151. පීරණි වෙ රාජරා සුචිත්තා
අරො සරිරමපි ජරං උපෙති
සනඤ්ච ධම්මො න ජරං උපෙති
සන්නො හවේ සබ්බි පච්චෙයනි (11:6)

හැඩ වැඩ කළ රාජ රථත් යම් දවසක දිරා යති
දිරා යාම ඒ විලසට වෙයි කාගෙන් ගත් ගති
සඳහම් උතුමන් වදනළ කිසිකල ජරපත් නො වෙති
ශාන්ත උතුමෝ යහපත් අය වෙත සඳහම් දෙසති

කිසි කල නො දිරන - සුමනිරි බුදු බණ

11 (6) මල්ලිකා දේවිය ගේ පුවත (151 කාර්ථව)

මේ මල්ලිකා දේවිය ඇරඹ පසේනදි කොසොල් රජතුමාට මේ ගාර්ථව දේශනා කළ සේක.

දිනක් මල්ලිකා දේවිය මුව සෝදනු පිණිස නාන කොටුවට ගොස් පිරිසිදු වන අතර තුර රජ ගෙදර සුරතලයට හැඳෙන බලකේන් එහි පිවිසියේ ය. දේවිය පා පිරිසිදු කරන විට එම සුනඛයා ඇය හා අස්වාහාචික හැසිරීමක යෙදෙන්නට තැත් කළේය. දේවිය ද එය එතරම් වරදක් සේ නො සිතා ඊට ඉඩදී සිටියා ය. එහෙත් රජතුමා උඩු මහලේ සිට බිම බලන විට නාන කොටුවෙහි සිදු වූ එම සිද්ධිය දැක විස්මයට පත්ව දේවිය උඩු මහලට ආ පසු ඒ ගැන ප්‍රශ්න කළේය. දේවිය ලජ්ජාව නිසා එවැන්නක් සිදු නො වූ බව කිවද රජතුමා මා සියැසින් දුටු දේ ප්‍රතික්ෂේප කරතියි අමනාපයට පත් විය. දේවිය ද තම බසම සැබෑ කරනු රිසිව "මේ කාමරයේ පිහිටීම කිසියම් අදිගුන පිහිටීමකි. මෙහි සිට නාන කොටුව දෙස බලන විට එබඳු ඇරුම පුදුම දර්ශන පෙනේ. ඔබතුමා දැන් නාන කොටුවට ගිය හොත් මටත් එබඳු දේ පෙනේ" යි පැවසුවා ය. රජතුමා ඒ අනුව නාන කොටුවට ගියේය. ඔහු නැවත ආ පසු "දේවියත් වහන්ස ඔබ තුමා එළු දෙනක සමග අස්වාහාචික හැසිරීමක යෙදෙනු මම මෙහි සිට දුටුවෙමි" යි කීවා ය. රජතුමා ඒ අනුව දේවිය කී දේ සැබෑයයි පිළි ගෙන ඇය එබන්දක් නො කළ බව පිළිගන්නා ය.

රජතුමා සංසුන් කළ ද තමා විසින් කරන ලද්දේ බරපතල වරදක් බව සිතමින් මල්ලිකා දේවිය තැවුණාය. එම පාපය මැකී යනු වස් ඕ ඕ නොමෝ රජතුමා ගේ අසදාශ දානමය පුණ්‍ය කම්මයේ දී බෙහෙවින් වෙහෙසව ක්‍රියා කළා ය. ඇය ඉන් මහා පුණ්‍යානුභාවයක් රැස් කර ගත්තාය. එතකුදු වුවත් ඇයට මරණ මොහොත් දී තම පුණ්‍ය කම් වෙනුවට සිහියට නැඟුණේ මේ කුඩා අකුලක කම්යය. එහෙයින් ඕ නොමෝ මිය ගොස් තිරයෙහි උපන්නා ය.

රජතුමා මල්ලිකා දේවියට ඉතා දැඩි සෙනෙහසින් සිටි හෙයින් ඇය උපන් තැන දැන ගැනීමේ කුතුහලයක් ඔහු තුළ තිබිණ. එය බුදු රජාණන් වහන්සේ ගෙන් අයා දැන ගැනීම පිණිස හෙතෙම විහාරස්ථානයට පැමිණියේ ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙසේ සිතූ හ. "මල්ලිකා තිරයෙහි උපන් බව දැනගතහොත් රජතුමා බලවත් සංවේගයට පැමිණා එතරම් පින් කළ මල්ලිකා තිරයෙහි උපන්නේ නම් පුණ්‍ය කර්ම කිරීමෙහි කිසි ප්‍රයෝජනයක් නැතැයි සිතා මිට්ඨාදායීට ගෙන බොහෝ පව් කර ගනියි. එය ඔහුට මහා අලාභයක් වනු ඇත. එහෙයින් ඒ ගැන අසන්නට ඔහුට අමතක වන්නේ නම් යහපති" බුදුරදුන්ගේ අධීක්ෂණය අනුවම රජතුමාට ඒ ගැන විමසීමට අමතක විය. රජතුමා දින ගණනාවක් ම ඒ ගැනම විමසන්නට පැමිණිය ද බුදුරදුන්ගේ අධීක්ෂණය පරිදි එය දිගට ම අමතක විය.

සත් දිනකට පසු මල්ලිකා දේවියගේ අකුලය ඉතා සුළු හෙයින් ඕ නොමෝ තිරයෙන් මිදී තුසිත දෙවි

ලොව උපන්නා ය. ඒ අනුව භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තම අධීක්ෂණය ලිහිල් කළෙන් ඒදින රජතුමා දත් පිළි ගැන්වීමෙන් අනතුරුව මල්ලිකා දේවිය ගේ පුනර්ජන්මය ගැන විමසා සිටියේ ය. "මහරජ, ඔබ ගේ දේවිය තුසිත දිව්‍ය ලෝකයෙහි ඉපිද සිටින්නිය" යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදාළ හ. "මල්ලිකාත් දෙවි ලොව නුපැන්නේ නම් කවුරු එහි උපදිත් ද?" රජතුමා සතුටෙන් ප්‍රකාශ කළේ ය. එහෙත් "මල්ලිකා ඉතා සෙනෙහැති බිරිඳක් වූවා ය. මට ඇය ගේ වියෝගය ඉවසා දරා ගත නො හැකිය" යි හෙතෙම බලවත් ශෝකය ද ප්‍රකාශ කළේ ය. ඒදින භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රජතුමා ගේ දානය පිළිගත්තේ මාලිගයෙහි පා මුල රාජ රට නවතා තබන ස්ථානයේ ය. එහි රජ පරපුරේ ආදි පුරුෂයන් ගේ රාජ රට කොතුක වස්තු වශයෙන් තැන්පත් කර තිබිණ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඒවා එකින් එක ගැන ප්‍රශ්න කරමින් "මහරජ, ඔබ ගේ මුතුන් මිත්තෝ මේ රට රැගෙන ගො ගිය හ. දැන් ඒවා දෙස බලන්න. එකින් එක වික වික දිවා පත් වෙතවා නො වේ ද? අතීතයින් විසිතුරුව සාදන ලද මේ අතර්ඝ රට දිවා පත්වන පරිද්දෙන් සියළු දේ දිවාපත් වේ. අප ගේ ශරීරද දිවා පත් වේ. දිවාපත් නොවන එකම දේ නම් ධර්මය පමණි" යි ධර්ම දේශනා කළ සේක.

විරරණන්මක අනුවාදය (151 කාර්ථව)

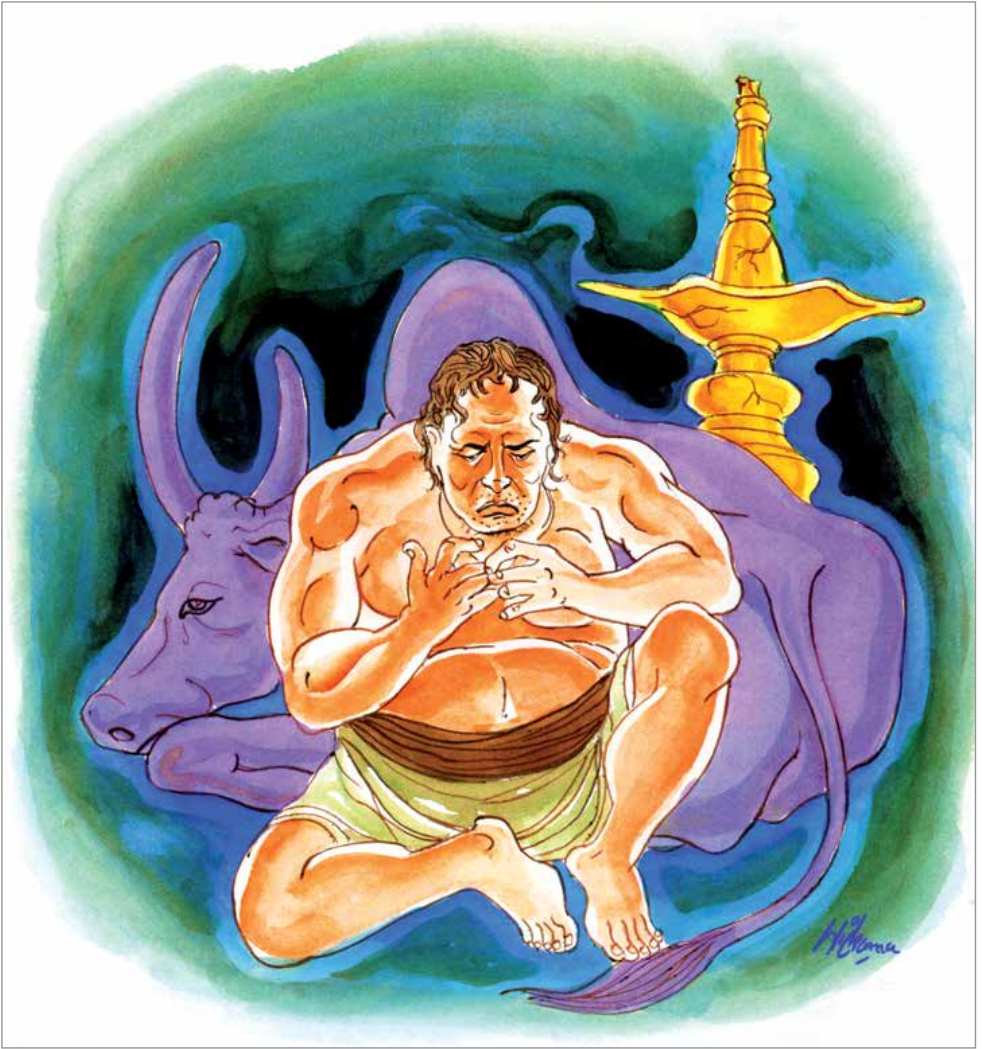
සුවිත්තා රාජරටා වෙ පිරන්ති අරො සරිරං අපි පරං උපෙති සත්තං ධම්මො ච ජරං හ උපෙති සත්තො සබ්බි හමෙ පච්චෙයන්ති

සුවිත්තා: විවිච්ඡ වූ; **රාජරටා:** රාජකීය වාහන; **වෙ:** ඒකාන්තයෙන්; **පිරන්ති:** දිව්‍යයා; **අරො:** එසේ ම; **සරිරං අපි:** ශරීරය ද; **ජරං උපෙති:** ජරාවට යයි; **සත්තං ධම්මො:** සත් පුරුෂයන් ගේ ධර්මය; **ච:** වනාහි; **ජරං හ උපෙති:** දිවාපත් නො වන්නේ ය; **සත්තො:** ශාන්ත වූවෝ; **සබ්බි:** සත් පුරුෂයන් සමග; **හමෙ:** ඒකාන්තයෙන්; **පච්චෙයන්ති:** මෙසේ ප්‍රකාශ කෙරෙති.

ඉතා විසිතුරු ලෙස නිර්මාණය කළ රාජකීය රථ වුව ද දිවා යයි. අප විසින් මනාව රැක ගනු ලබන ශරීරය ද එසේම දිවා යයි. එහෙත් සත් පුරුෂයන් ගේ ධර්මය එසේ දිවා නොයයි. සත් පුරුෂයෝ සත් පුරුෂයන් සමග ධර්ම සංවාදයෙහි යෙදෙති.

විරරණය

කවර දේ දිවාපත්ව ගිය ද බුද්ධාදි ආර්යයන් වහන්සේලා ගේ ධර්මය දිවාපත් නො වන්නේ ය. උන් වහන්සේලා උපන්නන් නැතත් ලෝක ස්වභාවය පිළිබඳ සත්‍යය ලොව කවදත් පවතියි. එය බුද්ධාදි උත්තමයෝ පුත්‍රත්‍ය කර ගෙන දේශනා කරති. ලොව ඇති තත්ත්වය එසේ පුත්‍රත්‍ය කර ගෙන දේශනා කරනු මිය අළුතෙන් ප්‍රබන්ධ කර ගොතා දේශනා කරන්නක් නොවන හෙයින් එම ධර්මය දිවාපත් වීමක්, යල් පැතිමක්, බොරු වීමක් නැත.

ඇසු පිරු නැන් නැන්තා ගොනකු මෙන් මසින් තරවු වැඩුණත් නුවණින් නම් නො වැඩේ.

152. අප්පස්සුතා'යං පුරිසො
 ඛලිවද්ද්දෝ'ව පිරති
 මංසාති තස්ස වඩ්ඪන්ති
 පඤ්ඤා තස්ස න වඩ්ඪති (11:7)

උගත් දෙයක් නැති මිනිසා
 ගොතෙක් වගේ යයි වයසට
 සිරුරේ මස් වැඩෙන නමුත්
 නුවණ ඔහු ගෙ වැඩී නොයත්

මසින් වැඩේ - නැණ නො වැඩේ.

11 (7) ලාභදායී තෙරුන් ගේ වස්තුව (152 හාථාව)

දෙවර්ග වෙහෙර වැඩ වසන සමයෙහි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ලාභදායී නම් වූ නුවණ මද තෙර නමක් ඇරඹ මේ හාථාව දේශනා කළ සේක.

මේ ලාභදායී තෙරුන් වහන්සේ ස්ථානෝචිත ප්‍රදායවෙන් තොර වූ හෙයින් තැනට ගැලපෙන ලෙස බණ කියන්නට නො දුන් හ. මිනිසුන් මංගල උත්සව පවත්වන තැන බණ කියන්නට අවමංගල අවස්ථාවල කිවයුතු හාථා තෝරා ගනියි. අවමංගල අවස්ථාවලට ගොස් මංගල උත්සව වල කිව යුතු බණක් කියයි. ඒ තැන් වලදී උන්වහන්සේ ගේ මේ අඳුන කථා නිසා ඒ හා වඩින අනිකුත් ගිම්මරු මහත් අපහසුවකට පත් වෙති. මේ නිසා නිසැන් වහන්සේලා භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හමුවට ගොස් "ස්වාමීනි, මේ ලාභදායී නිසැන් මංගල අවස්ථාවලට ගොස් අවමංගලයකට උචිත දේශනයක් කරයි, අවමංගලය අවස්ථාවලට ගොස් මංගලය අවස්ථාවකට උචිත බණක් කියයි. තැනට ගැලපෙන දේශනයක් කරන්නට නො දුනි නම් ඒ තැන්වලට නො ගොස් සිටීම වඩා උචිත නො වේ ද?" යි කියා සිටිය හ.

භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඒ අයා "මහණෙනි, මේ ලාභදායී දැන් පමණක් නොව පෙර ජන්මයක පවා වැරදි තැන වැරදි දේ කතා කළේ ය" යි වදාරා පෙර ජන්මයක වූ සිද්ධියක් හෙළි කර වදාළ හ. පෙර ජන්මයෙක අග්ගිදත්ත නමින් ඉපිද සිටි මොහුට හේමදත්ත නම් පුතෙක් සිටියේ ය. පියා දුප්පත් වුව ද, තම උගත්කම අනුව හෙතෙම රාජ කුමාරවෙත සිටියේ ය. වරක් අග්ගිදත්ත ගේ ගොත් බාහෙන් එක් ගොහෙක් මිය ගියේය. "පුත මබ රාජ කුමාරග හෙයින් මට රජකුමාගෙන් ගොහෙක් ඉල්ලා දෙනු මැනව" යි ගේ පුතා ගෙන් ඉල්ලා සිටියේ ය. රජකුමා ගෙන් තමා ඉල්ලා සිටිය හොත් එය තමාට ලජ්ජාවක් වෙතියි සිතා පියාට කවියක් ඉතා අමාරුවෙන් උගන්වා ගෙන රජ වාසලදී කියන්නට සැලසුම් කළේය

කුමුරු වැඩට ගත්ත නිතින් සිටියා මට බාහක් ගොත් එකෙක් මලා නිරිදුනි ඉන් දෙන්න එකෙක් කරුණා වෙන්

එහෙත් නුගත් ගැමියකු වූ පියාට රාජ සභාවේ දී කියන්නට ගිය කවිය වැරදුණේ ය. "දෙන්න එකෙක් කරුණාවෙන්" වෙනුවට "ගන්න එකෙක් කරුණාවෙන්" යි කියවුණේ ය. ඔහු ලවා එය දෙකුත් වතාවක් කියවූව ද හැම වතාවේ ම වැරැද්දවේ ය.

කරුණු තේරුම්ගත් රජකුමා "හේමදත්තලාට නුගක් හරක් ඉන්නවා වගෙයි" කියා ඔහුට ගවයෙක් ලබා දුන්නේ ය. මේ කතාව වදාළ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ "ලාභදායී එදත් අනුවණයෙකි. අදක්‍ෂයෙකි. අදත් එසේම ය" යි මේ හාථාව ද වදාළ සේක.

විරණාත්මක අනුවාදය (152 හාථාව)

අයං අප්පස්සුනො පුරිසො බලිවද්දේ ඉව පිරිති තස්ස මංසාති වර්ථිතිති තස්ස පක්ඛ්ඛා න වර්ථිති.

අප්පස්සුනො: අල්පභූත; අයං පුරිසො: මේ පුරුෂ තෙම; බලිවද්දේ ඉව: ගොනකු මෙන්; පිරිති: වැඩෙයි; තස්ස: ඔහු ගේ; මංසාති: මස්; වර්ථිතිති: වැඩෙයි; තස්ස: ඔහු ගේ; පක්ඛ්ඛා: ප්‍රදාය; න වර්ථිති: නො වැඩෙයි.

අල්පභූත වූ මේ පුරුෂ තෙම ගොනෙකු මෙන් වැඩෙන්නේ ය. ඔහු ගේ ශරීරමාංශයෝ වැඩෙන්නා හ. ලෝකික ලෝකෝත්තර ප්‍රදාය නම් නො වැඩෙයි.

විරණාත්මක

අප්පස්සුනො: වැඩි ඉගෙනුමක් හැති, සුත යන්නේ නියම අර්ථය 'අයා ඇති' යන්නයි. පැරණි සුතයේ අධ්‍යාපනය මුළුමනින් ම රඳා පැවැත්මේ ශ්‍රව්‍ය මාධ්‍යය මත හෙයින් උගතා බහුලයක් සේ ද නුගතා අල්පභූත සේ ද හඳුන්වන ලදී.

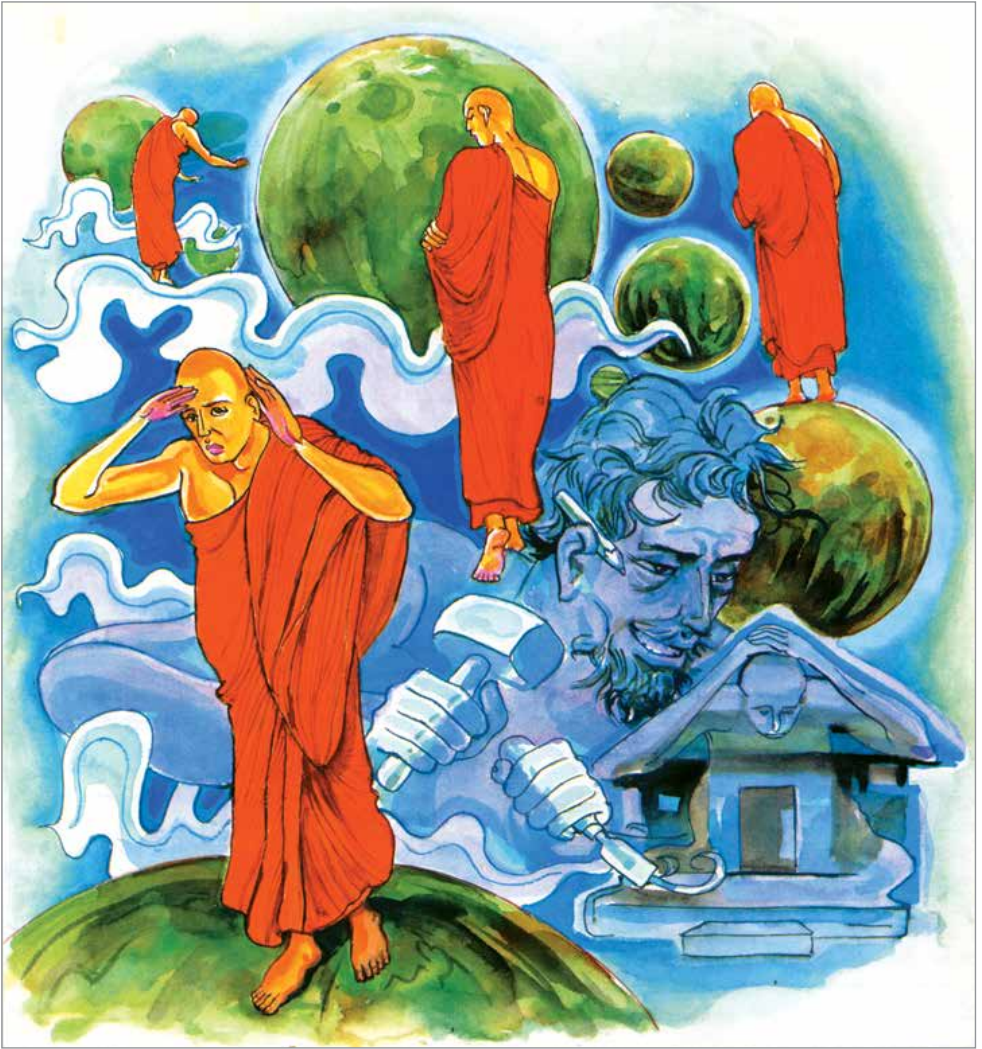
පක්ඛ්ඛා: නුවණ, ප්‍රදාය. බුදු සමයෙහි දී පක්ඛ්ඛා යන්න හුදෙක් විශේෂ කරුණු දැනුමට වඩා ගැඹුරු සංකල්පයක් ලෙස ඉදිරිපත් වෙයි. යමකු පත පොතේ හා ගුරු මුවින් කරුණු අයා ගෙන කට පාඩම් කළ පමණින් ප්‍රදායවන්නකු බවට පත් නො වේ. 'පරතොයොජ' හෙවත් අනුන්ගෙන් ඉගැන්වූ ප්‍රදායවන්න විමේ එක් මාචනයක් පමණි. ඒ හා සම 'යොතිසො මනසිකාර' හෙවත් තඛානුකූල චිත්තනය ද එක් විය යුතුය. මේ දෙකේ ක්‍රියාකාරිත්වය මගින් අපට යථා භූත ආත්මය ලබා ගත හැකිය.

අප බෙත ඤාණය ත්‍රිවිධ බව බොද්ධ ඉගැන්වීම් වල දක්වා තිබේ. එනම්;

1. සුතමය ඤාණය: සුතමය ඤාණය නම් ඉගෙනුම මගින් බෙත දැනුමයි.
2. චිත්තමය ඤාණය: චිත්තමය ඤාණය නම්, ස්වාධීන චිත්තා ක්‍රියාකාරිත්වය මගින් බෙත දැනුමයි.
3. භාවනාමය ඤාණය: භාවනාමය ඤාණය නම් භාවනා මගින් බෙත උසස් හා ගැඹුරු අත්දැකීම් පදනම් කරගෙන බෙත දර්ශනයයි.

කුත් වැන්න වූ භාවනාමය ඤාණය මුල් ඤාණ දෙකට වඩා වැදගත් බව දැක්වෙයි. එය අප තුළින් ම ගැඹුරු ස්ව - ප්‍රත්‍යක්‍ෂාවක් වශයෙන් උද්ගත වන්නක් හෙයින්. ත්‍රිවිධ ඤාණවෙති එක් ඤාණවත් වන ප්‍රදාය වන උපරිම සාධන හා බැඳේ. පාරමිතාවක් ද වන ප්‍රදාය බුදු සමයෙහි විමුක්තිය ලැබීම සමග සම්බන්ධ වෙයි.

ගෙවල් හඳුන්නා සොයමින් - සංසාරේ සැරි සරමින්

153. අනෙකථාහි සංසාරං
සන්ධාවිස්සං අභිබ්බිසං
ගහකාරකං ගවේසන්තෝ
දුක්ඛා ජාති පුත්තපුත්තං (11:8)

ඉපදි ඉපදි සංසාරේ
සෙවූ නමුත් නෙකවාරේ
හැන වඩුවා හමු වූයේ
දුකයි උපත සංසාරේ

ගෙවල් හඳුන්නා - කවුළු සොයන්නා

11 (8) බුදුරදුන් ගේ ප්‍රථම උද්‍යානය (153 - 154 කාර්ට්)

භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ භික්ෂූන් සංඝයාගේ පසු අත්තකිලමටානු සෝගය නිෂ්ඵල බව වටහාගත් බෝසතාණන් වහන්සේ මැදුම් පිළිවෙත ප්‍රගුණ කළ හ. සුජාතාවන් ගේ කිරි පිඬු දානය වළඳ සොප්පිය බමුණා දුන් කුස තණ මිටි අට ද රැගෙන ජයසිරි මහ බෝ මැඩට වැඩම කළ උන් වහන්සේ තණ මිටි මත පළක් බැඳ වැඩ නුත් හ. එය උන්වහන්සේ ගේ කුසල මහිමයෙන් අපරාජිත වප්‍රාසනය බවට පත් විය.

"මගේ ශරීරයෙහි සියළු ලේ මස් විශැලි ගොස් සමෙන් වැසුණු ඇටසැකිල්ලක් පමණක් ඉතිරි වූවත් බුදු වී මිස මෙනැගිත් නො හැකිවීම" යි වැඩ නුත් උන් වහන්සේ මාර සුද්ධියෙන් ජය ලබා සවි කෙළෙසුන් හයා සම්මා සම්බෝධිය ලබා ගත් සේක.

රැයෙහි ප්‍රථම සාමයේ දී පෙර විසූ කඳු පිළිවෙල දක්නා නුවණ ද මධ්‍යම සාමයේ දී දිබ්බ වක්ඛු හෙවත් දිවැස් නුවණ ද, අළුයම් වේලෙහි ආසවක්ඛය ඤාණය ද ලබා ගත් සේක.

අනතුරුව සම්මා සම්බෝධිය ලැබීමෙන් තමන් වහන්සේ තුළ ඇති වූ ප්‍රීතිය හේතුවෙන් මෙම ගාරා ද්වය උද්‍යාන වශයෙන් ප්‍රකාශ කළ සේක.

විරණාත්මක අනුචාරය (153 කාර්ට්)

පුනප්පුනං ජාති දුක්ඛා ගහකාරකං ගවේසන්තෝ අනෙකජාතිසංසාරං අභිච්ඡිසං සන්ධාවිස්සං

පුනප්පුනං: නැවත නැවත; **ජාති:** ඉපදීම; **දුක්ඛා:** (යම් හෙයකින්) දුක් ද; (එහෙයින්) **ගහකාරකං:** (ආත්ම හැමැති) ගෙය සාදන වඩුවා;

ගවේසන්තෝ: සොයමින්, (මම); **අනෙකජාතිසංසාරං:** නොයෙක් ජාතියයි කියූ සසරෙහි; **අභිච්ඡිසං:** (ගහකාරකයා දන්නා මාර්ගඥානය) සොයාගත නො හැකිව; **සන්ධාවිස්සං:** සැරසූ ඇවිද්දේම.

ශරීරය නැමැති ගෙය නිර්මාණය කරන කාර්මිකයා සොයමින්, ඔහු සොයාගත නො හැකිව මේ සසරෙහි විවිධ ජාතිවල උපදිමින් සංචාරය කළේම, නැවත නැවත ඉපදීම දුකකි.

විරණය

හානවතුන් වහන්සේ විසින් සම්බුද්ධත්වය ලත් ප්‍රථම උද්‍යාන කළ මෙම උද්‍යානය බුද්ධත්වය පිළිබඳ යථාතත්වය මතරම් උපමාවක් ද සනිතව කලීමට හකුළුවා දුක්විසි. උන්වහන්සේ ලද ආධිපාත්මික ශාන්තිය ඉන් ලද ප්‍රබෝධජනක ආස්වාදය මෙහි මනාව සිවිතිත ය. දිගු කාලීන සංසාර සංචාරණයකින් පසු මේ අන්තිම භවයේ දී උන්වහන්සේ විසින් මෙතෙක් සොයාගත නො හැකි වූ සංසාර කාරකයා සොයා ගන්නා ලදී. බැහැර සිට නොව තමා තුළම සිට එම තෘෂ්ණා නැමැති මැවුම්කරු උන්වහන්සේට හමු විය. තමන් තුළම පවත්නා පැවැත්ම කෙරේ වන ආශාව - භව තෘෂ්ණාව මෙම නිර්මාතෘ වාරයය. තමන් විසින් ම නිර්මාණය කරන ලද දේ අවසන් කළ හැක්කේ ද තමන්ට ම ය.

ගෘහ කාරකයා ගේ උපකරණ සියල්ල බිඳ දැමූ හෙයින් යළි ගෙයක් හඳුන්වා බැර බව කියා ඇත්තේ නිවන් සුව ලද බව විස්තර කරනු විනිස ය. නිවන් සුව ලබන්නට බෝසතුන් පෙළැඹුණේ නැවත නැවත සසර ඉපදීම දුක් ව හෙයින්, බුදු සමය විශයෙහි පුනර්භව සංකල්පය කේශ්‍යයැයි පැවසිය හැක්කේ මේ නිසාය. පුනර්භවයක් නො මැති නම් සංසාරයක් ද නැත. සංසාරයක් නොමැති නම් කළකිරින්නට, අතහැරින්නට හෝ නිවැරින්නට දෙයක් නො මැති හෙයින් නිර්මාණයක අවශ්‍යතාවක් නො මැත.

එවිට බොද්ධ චින්තනයේ ස්ථාවරය මුළුමනින් ම බිඳ වැටෙයි. එහෙයින් පුනර්භවය බොද්ධ චින්තනයේ අභියෝග ම වැදගත් මූලික පිළිගැනීමක් වෙයි. එය පවත්නා බව පිළිගත් පසු ප්‍රායෝගික අභියෝගය වන්නේ එය නැති කර දැමීම ය.

හැවුන ඇත්තේවි නමැති ගෙය නො කරන සේ සියලු උපකරණ (කෙළෙස්) බිඳ දමා නිවන් පසක් කිරීම.

154. ගහකාරක දිට්ඨෝසි
පුන ගෙහං න කාහසි
සබ්බා තේ ඵාසුකා හත්තා
ගහකුටං විසඞ්ඛිතං
විසඞ්ඛාරගතං චිත්තං
නණ්ණානං ඛයමජ්ඣගා (11:9)

වඩුවාණෙනි, ඔබ පොත්තා
හැවුන ගෙයක් නො හඳුන්වා
පරාල ටික බිඳ දැමීමා
කැණි මඬලත් බිම දැමීමා
සිත නිදහස් කර ගන්නා
නණ්ණාවන් ඉවර කළා

ගෙවල් හදන බඩු - සේරම කුඩු කුඩු

11 (8) මුද්‍රදන් හේ ප්‍රථම උදාහරණ (153 සහ 154 හාථා)

විරණාත්මක අනුචාරය (154 හාථා)

ගහකාරක දිවෙඩා අයි පුත ගෙනෙ හ කාතයි හෙ සඹිබා ඵාසුකා හත්තා ගහකුටිය විසඹිවිතං චිත්තං විසඹිබාරතතං තණ්හානං ඛයං අප්ඤ්ඤා

ගහකාරක: (ආත්ම නැමැති) ගෙය සාදන වඩුව; **දිවෙඩා අයි:** (මව්පින් ඔබ) දක්නා ලද්දෙහි; **පුත :** නැවත, (මට); **ගෙනෙ:** (ආත්ම නැමැති) ගෙයක්; **හ කාතයි:** නො සාදන්නෙහි ය; **තෙ:** ඔබ ගේ; **සඹිබා:** සියලු; **ඵාසුකා:** (කෙලෙස් නමැති) පරාල; **හත්තා:** බිඳ දමන ලදී; **ගහකුටිය:** ගාහකුටිය (කැනී මඩල); **විසඹිවිතං:** (පළා) විසුරුවන ලදී; **චිත්තං:** (මාගේ) සිත; **විසඹිබාරතතං:** නිවණට වන; **තණ්හානං ඛයං:** තාණ්හාතයට හෙවත් අර්හත්ඵලයට; **අප්ඤ්ඤා:** පැමිණියෙමි.

ආත්ම නැමැති ගෙය සාදන වඩුව, මව්පින් ඔබ දක්නා ලදී. ඔබ නැවත මට ගෙයක් නො සාදන්නෙහි ය. මම කෙලෙස් නමැති සියලු පරාල බිඳ දැමුවෙමි. කැනී මඩල විනාශ කළෙමි. මාගේ සිත නිවණට වැටිණි. තාණ්හාතයට හෙවත් අර්හත්ඵලයට මම පැමිණියෙමි වෙමි.

විරණාත්මක

තණ්හානං ඛය මප්ඤ්ඤා: නිර්වාණය ගැන නිර්වචන දක්වන විට තාණ්හාව ක්‍ෂය කිරීම නිර්වාණය බව පැවසීම සුලබ ය. සසර නැවත නැවත ඉපදීමේ හේතුව තාණ්හාව හෙයින් එය ක්‍ෂය කිරීම නිර්වාණය වෙයි.

සුමේධ තාපසව උපන් සමයෙහි බෝසතුන් මෙසේ සිතූ බව ජාතකටීසකාර්ථෙහි සඳහන් කර ඇත.

“දුකක් නිබේ නම් - සැපත් නිබිය යුතු
සසරක් ඇත්නම් - මිදුමක් විය යුතු

උණුසුම ඇත්නම් - සිසිලත් විය යුතු
තුන් ගිනි ඇති ලෙස - නිවණ නිබිය යුතු

හරක නිබේන විට - හොඳත් නිබිය යුතු
නිබුණට සසරක් - එය නොපැනිය යුතු”

‘**නිබ්බාණ**’ යන පාලි වචනය (සංලෙභ හා සංස්කෘත භාෂා වලින් නිර්වාණ) නිර්වාණය වී ඇත්තේ ‘නි’ පූර්ව ‘වාණ’ යන්නෙනි. ‘නි’ යන නිෂේධනාර්ථයේ උපසර්ගයකි. ‘වාණ’ යන්නෙහි අරුත ගෙවීම හෙවත් තාණ්හාව යන්නයි. මෙම තාණ්හාව එක් ජන්මයක් හා තවත් ජන්මයක් අතර බන්ධනයක් සේ ක්‍රියා කරයි. ‘වාණ’ නම වූ තාණ්හාවෙන් වෙන් වීම - ඉවත් වීම යන අරුතින් එයට ‘නිබ්බාණ’ යැයි කියනු ලැබේ.

යමකු තුළ තාණ්හාව ඇති තාක් කල් ඔහු කම් රැස් කරයි. පුණ්‍ය හා පාප යන දෙවර්ග ය කම් ගණනට වැටෙයි. පැවැත්ම කෙරේ ආශාවක් ඇත්තේ මතු ජන්මයත් සඳහා කම් එක් රැස් කරයි. තාණ්හාව ක්‍ෂය කළ උතුමන් කම් රැස් නො කරන හෙයින් නිර්වාණයට ‘කම්මෙක්ඛය’ යන වචනය ද යෙදිය හැක.

නිර්වාණය ලෝක, දෝස හා මෝහ යන ත්‍රිවිධ ක්ලේශයන් මූලෝත්පාදනය වශයෙන් ද නැදුන්වනු ලැබේ. මේ ලෝක, දෝස හා

මෝහ ගිනි වශයෙන් හදුන්වා ඇත. වරක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙසේ විදාළ හ. “මහණෙනි, ලෝකය ගින්නෙන් දැවෙයි. කවර ගිනි වලින් ද මහණෙනි, රාග ගින්නෙන් දැවෙයි, ද්වේෂ ගින්නෙන් දැවෙයි, මෝහ ගින්නෙන් දැවෙයි. ජාති, ජරා, ව්‍යාධි, මරණ, ශෝක, පර්දේව, දුක්ඛ, දොමනස්ස, උපායය, ගිනි වලින් දැවෙයි. මේ ගිනි නිවීම ‘නිබ්බාණ’ වශයෙන් දැක්වේ. මේ ගිනි නිවීම ම නිවනය.”

නිර්වාණය ශුන්‍ය ධර්මයක් ද නැද්ද යන්න බොහෝ උගතුන් වාද විවාද කරන ගැටළුවකි. පැරණි බෞද්ධ පොත්වල නිර්වාණය ‘සුඤ්ඤතා’ වශයෙන් හදුන්වා තිබෙන බව මෙහි දී සැලකිල්ලට ගත මතය. පොළු ජන වහන්සේ ‘ශුන්‍ය’ යන වචනයෙන් කිසිවක් නැත යන්න අරුත ගැනෙයි. එහෙත් දාර්ශනික ව්‍යවහාරයෙහි ශුන්‍ය යන වචනය ඊට වඩා සියුම් අරුතකින් භාවිත වෙයි. දාර්ශනික වහන්සේ දී ආකාශය ද ශුන්‍ය ලෙස හැඳින් වේ. ආකාශ නම් කිසිම වස්තුවකින් තොර ‘ඉඩකඩ’ ය. එය නැතැයි කීම වැරදි ය. එය ශුන්‍ය වන්නේ වෙනත් වස්තූන් ගෙන් තොර නිසාය. නිර්වාණය ද ජාති, ජරා, මරණ, සංඛ්‍යාත සකල වීඩ දුක්ඛයන්ගෙන් ම තොර නිසා ශුන්‍ය ය. එහෙත් ‘නිර්වාණය නැත’ යන වාක්‍යය වැරදි ය. නිවණ ඇත. ශුන්‍ය යන්නෙන් නැති දෙයක් යන අරුත නො ලැබේ.

මේ හාථා දෙක අයත් වන්නේ බෞද්ධ සාහිත්‍යයකින් වූ උදාහරණ ගණනට ය. නවංග සන්ත්‍රසාසනයෙහි උදාහරණ ගණනට ඇතුළත් හාථා එක් රැස් කර ඇත්තේ මුද්දක තිකායට අයත් උදාහරණ නම් ඉන්‍යෙස්ස ය. එහි ද ඇතුළත් මේ හාථා යුක්තය ධම්මපදයට ඇතුළත් වූයේ පසු කලෙක ආනන්ද ස්ථවිරයන් වහන්සේ ගේ විමසුමක් පරිදි උත්චිතන්සේට කළ දේශනයක් හෙයිනි.

යොවුන් විය කළයුතු දෑ නිසි සේ නො කළහු මහඬු වයසට පැමිණ පසු නැවෙත්.

155. අවර්ත්වා භුග්ම වර්ෂං
අලද්ධා යොබ්බතො ධනං
පිණ්ණකොඤ්චා ව කුට්ඨාසනි
බිණ මච්ඡේ'ව පල්ලලෙ (11:10)

බිම්බර හැසිරෙන්නේවත් - සම්පත් උපයන්නේ වත්
නැතිව නිකරුණේම වගේ
යොවුන් විය ගෙවා දැමීමෙන්
නිසං කලට මසුන් නැතිව
වේලුණු විල් තෙරකට පත්
කොස්වා ලිහිණියන් වගේ
අසරණයන් වී වැල පෙත්.

මහළු වයස - ලබන අයස

11 (9) මහධන සිටු පුත්‍රයා ගේ කථාව (155 සහ 156 කාර්ත)

ශ්‍රී සිපතනයෙහි වැඩි සිටි සමයෙහි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ශ්‍රී ගොථා දේශනා කර වදාළේ මහධන සිටු පුත්‍ර නිමිති කර ගෙන ය.

මහධන උපන්නේ බරණැස් නුවර අසු කෝටියක් ධනය තිබුණු සිටු පවුලක ය. ඔහු ගේ මව සහ පියා මෙසේ කතා කර ගත් හ. "අපිට අසු කෙළක් ධනය තියෙනවා. ඉතින් අපේ පුතාට තවත් සල්ලි හොයන්න ඕන වෙන්නේ නෑ. තියෙන දේ කාලා ඇඳලා සතුටෙන් ඉන්න පුළුවන්." ඒ නිසා ඔවුන් ඔහුට වෘත්තියක් සඳහා අදාළ කිසිවක් නුගත්වා සංගීතය හා ගායනය පමණක් ප්‍රගුණ කරවූ හ.

මේ නගරයේ ම අසු කෙළක් ධනය තිබුණු තවත් සිටු පවුලක් විය. ඒ පවුලට සිටියේ දියණියක් පමණි. ඒ පවුලේ දෙමාපියයෝ ද තමන්ට යස ඉසුරෙන් අඩුවක් ගොවු හෙයින් දියණියට අධ්‍යාපනයක් ලබා හොඳින් හ. ඇයට ගායනය හා රංගනය ප්‍රගුණ කරවූ හ. මේ පවුල් දෙක උනුනුත් දන්නා හෙයින් දරුවන් වැඩි විය පත් පසු ඔවුහු ඔවුන් විවාහ කරවූ හ.

දෙමාපියන් මිය ගිය පසු මේ යුවලට අසු කෝටිය බැගින් වූ ධන සමිහාර දෙකකට හිමිකම් කීමේ භාග්‍යය උදා විය. ඔහු ගේ යස ඉසුරු දුටු නගරයේ සුරා ලෝලයෝ මෙතුමා බිමට පුරුදු කර ගත හොත් අපට ජය මඟුල් යැයි කතා කර ගෙන ඔහු ඊට තමා ගන්නට කුමන්ත්‍රණය කළ හ. ඒ අනුව දිනක් ඔවුහු මස් බැඳ, අල තමිබා ගෙන සුරා වීන ඇතිව සිටුතුමා එන මග රැක සිට ඔහු එන විට ම මස් හා අල කමින් රා බොමින් "දිණියු වේවා සිටුතුමනි, ඔබ තුමාට පින් සිදු වන්නට අපිත් කාලා බිලා විනෝදෙන් ඉන්නවා" යි හඬනවා කී හ. "ඔවුන් මහත් විනෝදයෙන් බොන්නේ මොනවාද?" යි සිටුතුමා තම සේවකයා ගෙන් විමසී ය. "සුරා වර්ශයක" යි පිළිතුරු ලද හේ "එය මොන වගේ බිමක් ද?" යි විමසීය. "සිටුතුමනි, එය ඉතා කදිම බිමකි. බොනවා නම් බොන්න හොඳ රසවත් බිමකි" යි සේවක හෙම එය වණිනා කළේ ය. එසේ නම් මාත් එය පානය කළ යුතුයැයි කී හෙතෙම සුරා ගෙන්වා ගෙන පානය කළේ ය.

සුළුවෙන් පටන් ගත්තද හෙතෙම ක්‍රමයෙන් ඊට ඇතිබැති වි දිනපතා මහා පරිමාණයෙන් බිමට පුරුදු විය. ඒ දැනගත් නගරයේ සුරාධූර්තයෝ ක්‍රමයෙන් ඔහු හා මිතුරු වූ හ. සිටු වරයා ද ඔවුන් ගෙදරට ගෙන්වා ගෙන දිනපතා විශාල මුදලක් වැය කරමින් තමනුත් බි අනුන්ටත් සුරාවෙන් සංග්‍රහ කරන්නට පටන් ගත්තේය. දිනපතා ඔහුට අළුතෙන් සුරා ධූර්තයෝ එකතු වූහ.

සුරාපානයට පමණක් ගොව මිළ මුදල් නාස්ති කිරීමට ද හෙතෙම පුරුදු විය. බිමන් වූ විට රන් කාසි ගොඩවල් දෙමින් සුවඳ වලවුන් ගෙහෙව, මල් ගෙහෙව, ආදී වශයෙන් මුදල් දෙයි. "මෙයා සුදුවට දක්‍ෂයි මෙයාට දාහක් දෙනවා. මෙයා ගටන්න හපතා. මෙයාට දාහක් දෙනවා. මෙයා දක්‍ෂ වාදකයා. මෙයාට දෙදාහක් දෙනවා" ආදිය

කියමින් මුදල් නාස්ති කිරීමට පුරුදු විය. අසු කෙළක් ධනය ඉක්මණින් ම නාස්ති වී ගියේ ය. අනතුරුව බිරිඳ ගේ ධනය ද නාස්ති කර තිම කළේ ය. වියදමට මුදල් නැති තැන තිවසෙහි සියළු භාණ්ඩ විකුණමින් විනෝද වූ හේ අන්තිමේ සිටු මැදුර ද විකුණා දැමීමේ ය. එය මිළදී ගන්නෝ ඔහු මත මඟට ඇඳ දැමූ හ. සුරා පානය සඳහාම එක් වූ හිත මිතුරෝ දැන් මොහුගෙන් පලක් නැතැයි ඔහු අමතක කර දැමූ හ.

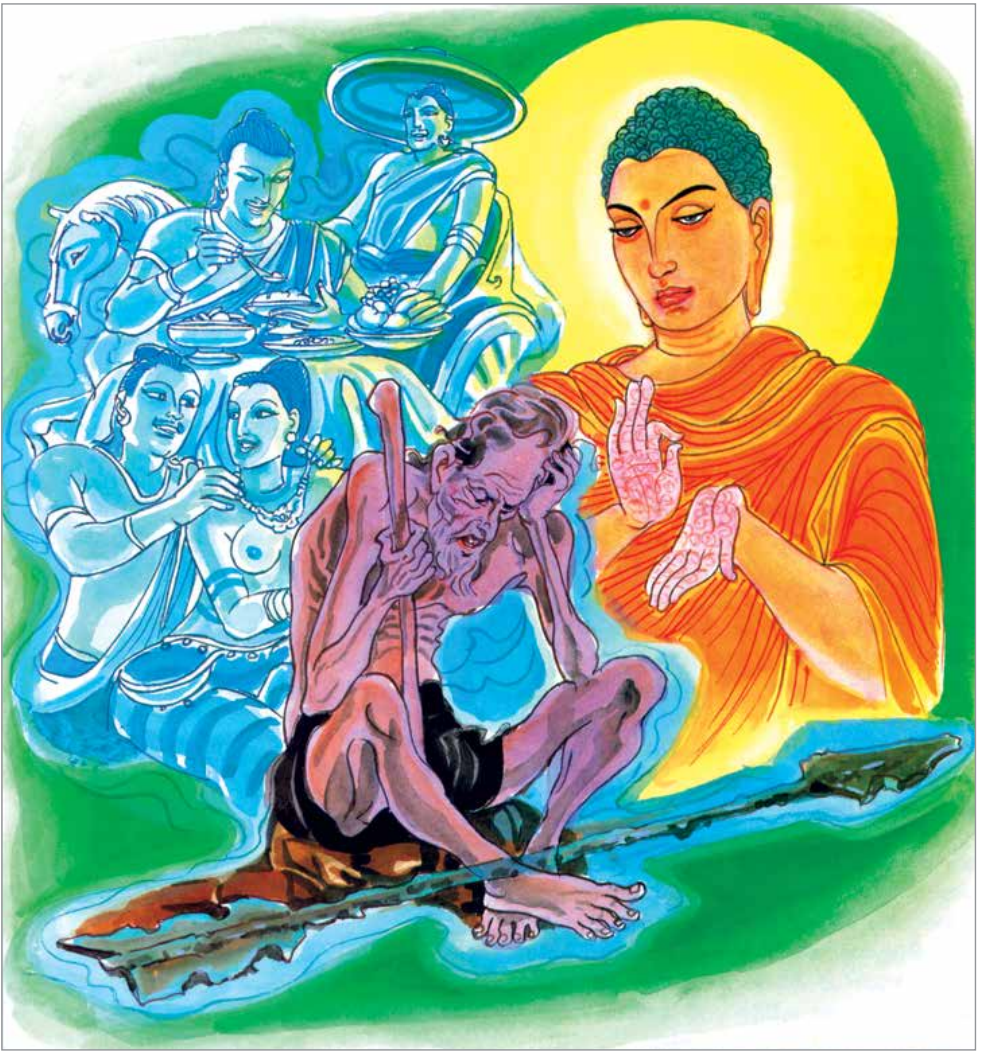
වරණාත්මක අනුවාදය (155 කාර්ත)

යොබ්බෙන් ඔත්මවරයා අවරිත්වා ධනය අලද්ධා බිහ මරිපේ පල්ලලෙ පිණිණකොකද්වා ඉව සොයන්නි

යොබ්බෙන්: යොවුන් වියේ දී, ඔත්මවරයා: බඹසර; අවරිත්වා: නො හැසිර; ධනය: ධනය; අලද්ධා: නො උපයා; බිහ මරිපේ: මසුන් නැති; පල්ලලෙ: වලක (මඩපිට හිඳ තැවෙන); පිණිණකොකද්වා ඉව: මහල කොස්වා ලිහිණියන් මෙන්; සොයන්නි: යොක කරති.

තරුණ වයසේ දී පැවිදිව බඹසරන් නො රැක, හුපන් හෝග උපදවන්නටත්, උපන් හෝග රක්නටත්, නිසි යොවුන් වියේදී ගොවිකම් වෙළඳකම් ආදිය කොට ධනයන් ලැබ නො ගෙන, ප්‍රමාදී වූ අපදානයෝ මසුන් නිම වූ දිය හිඳුනු පොකුණක බලා සිටින මහල කොස්වා ලිහිණියකු මෙන් යොක කරයි.

තරුණ කල පින් නොකළ අය කළ දුෂ සිහිකොට මහලු කල සුසුම්ලමින් සොවින් හොවිත.

156. අවරින්වා බ්‍රහ්මවරියං
අලද්ධා යොබ්බතෙ ධනං
සෙන්ති වාපාතිබ්බතා'ව
පුරාණාති අනුත්ථුතං (11:11)

බඹසර හැසිරෙන්නේවත් - සම්පත් උපයන්නේ වත්
නැතිව නිකරුණේම වගේ
යොවුන් විය ගෙවා දැමීමෙන්
වැඩකට ගත නො හැකි පරණ
ඊතලයක් වගේ වෙමින්
වැළපෙති දුක් වෙති මහලුව
පෙර සම්පත් සිහි කරමින්

අතීත සම්පත් - සිහිකර වැලපෙත්

11 (9) මහඛන සිටු පත්‍රයා ගේ කරාව (155 සහ 156 හැට්)

උදාවත් වන්නට ක්‍රමයක් නැති නැත සිටුවරයා සහ බිරිඳ කබලක් ද අතට ගෙන සිඟා කන්නට පටන් ගත් හ. අනුන් ගේ අග පිළිවල නිදා ගන්නට සිදු විය. කුණු කුඩ වලට දමන ඉඳුල් බත් පවා කන්නට පුරුදු විය. ඉඳුනිට හෙතෙම ආරාමයට ද ගොස් පාත්‍රවල ඉතිරිව ඉවත දමන ඉඳුල් බත් ඉල්ලා ගෙන අනුභව කරයි. දිනක් සාමණේරු හිමිවරුන් විසින් ඉවත දමනු ලබන ඉතිරි බත් ඉල්ලා එකතු කර ගන්නා ඔහු දුටු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට සිඟා පහළ විය. ඒ දුටු ආනන්ද තෙරණුවෝ "භාග්‍යවතුන් වහන්ස, ඔබ වහන්සේ සිඟා පහළ කළේ කවර හෙයින් ද?"යි විමසූයෙන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ සිටුතුමා ගේ පුච්ච වර්යාව හා වර්තමාන වර්යාව ගැන ආනන්ද හිමියනට විස්තර කර වදාළ හ.

"ආනන්ද, මහඛන සිටුවරයකු ගේ පුත්‍රයෙකි. ඔහු භාස්ති කළ ප්‍රමාණය එකසිය හැට කෝටියකි. දැන් තම බිරිඳ සමඟ මහ මහ සිඟා යයි. මේ පුද්ගලයා තම තුරුණු වියේ දී නුවණින් වැඩ කොට ව්‍යාපාරික කටයුතු වල යෙදුණේ නම් ඔහුට මේ හතරයේ ප්‍රධාන සිටුවරයා වන්නට හැකියාව තිබිණ.

එසමයෙහි ඔහු පැවිදි වූයේ නම් රහත් වන්නට භාග්‍යය තිබිණි. ඔහු ගේ බිරිඳට ද අනාගාමී වන්නට හැකියාව තිබිණි. මරදි වියේ දී ඔහු ධනය භාස්ති නො කර ව්‍යාපාරික කටයුතු වල යෙදුනේ නම්, මේ හතරයේ දෙවන සිටාණන් වන්නට හැකියාව තිබුණේ ය. පැවිදි වූයේ නම් ඔහුට අනාගාමී ඵලයන් බිරිඳට සකෘදාගාමී ඵලයන් ලබන්නට හැකියාව තිබුණේ ය. ජීවිතයේ තුන්වන යාමයෙහි ඔහු ව්‍යාපාරික කටයුතු ගැන උනන්දු වී, භාස්තිකාර භාවයෙන් ඉවත්ව නුවණින් ක්‍රියා කළානම් හතරයේ තුන්වන සිටාණන් වන්නේ ඔහු ය. නො එසේව ඔහු පැවිදි වූවා නම්, ඔහුට සකෘදාගාමී ඵලයන් බිරිඳට සෝවාන් ඵලයන් හිමිවන්නේ ය. එහෙත් දැන් ඒ සියල්ල වරදවා ගෙන මහ මහ නිඟා කන්නේ ය. අගාරික සම්පතීන් මෙන්ම අනගාරික සම්පතීන් ද පිරනුනු ඔහු වියලි ගිය මසුන් නැති පොකුණක් අසළ සිටින කොස්වා ලිහිණියකු වැනිය. භාවිතයට ගත නොහැකිව ඉවත දැමූ ඊතලයක් වැනිය" යි වදාළ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ ගාථා යුත්මය ද වදාළහ.

විවරණාත්මක අනුවාදය (156 හැට්)

යොබ්බතෙ ඔුත්මවරයං අවර්ත්වා, ධනං අලද්ධා චාසා අතිබිණා ඉට පුරාණාති අනුත්ථනං සෙත්ති

යොබ්බතෙ: යොවුන් වියෙහි දී; **ඔුත්මවරයං:** බඹසර; **අවර්ත්වා:** නො හැසිර; **ධනං අලද්ධා:** ධනය උපයා නො ගෙන; **චාසා:** දුන්නේ; **අතිබිණා ඉට:** විදිනා ලද ඊතල මෙන්; **පුරාණාති:** පෙර කළ දේවල්; (පෙර කළ කෘම බිම නැටුම් ගැසුම් ආදියට) **අනුත්ථනං:** මතක් කරමින්; **සෙත්ති:** වැලපෙති.

යොවුන් වියේදී පැවිදි ජීවිතයකුත් ගත නො කර, මිල මුදල් ඉපැයීමකුත් නො කරන අය දුන්නේ ඉවතට වීසි කරන ලද ඊතල මෙන් පැරණි දේ ගැන මතක් කරමින් වැලපෙති.

විවරණය

මේ ගාථාවත් ගෙන් තම ජීවිතයේ වටිනා සම්පත අපතේ යවා පසුව දුකට පත්වන්නෙවුන් ගේ තත්ත්වය මනාව විග්‍රහ කරනු ලැබේ. මෙහි දක්වා ඇති කොස්වා ලිහිණියා ගේ උපමාව කදිමට සිත් ගනියි. ආහාර ලබා ගන්නට ඇති පොකුණේ මත්ස්‍යයන් තිම ව ගොසිති. එහෙත් මහල් කොස්වා ලිහිණියාට වෙනත් මසුන් පිරි පොකුණකට පියඹා යන්නට ද නො හැක. පාවිච්චියට ගත නොහැකි කබල් ඊතල ද එබඳුම ය.

ලෝකයේ බොහෝ මිනිස්සු මෙසේ තම යොවන ජීවිත අර්ථසම්පන්න යමක් නොකර භාස්ති කරන්නේ ය. අනිවාර්යයෙන් තමා වෙත හඹා එන හෙළි දිවිය ගැන මඳකුඳු නො සිතා සියලු ධන සම්පත් භාස්ති කර දමන්නේ ය.

මේ ගාථා දෙකින් බුදුරදුන් මනුෂ්‍ය වර්ගයාට දෙන පණිවුඩය නම්, හිතර ම අනාගතය ගැන සිතමින් වත්මන් මොහොතෙන් උපරිම ඵල ගෙවා ගත යුතු බව ය. යොවනය ඉතා ඉක්මනින් ගෙවී යයි. තිබ්බගිය බොද්ධ කවින්ද්‍ර මිලරේසා ලියූ පහත දැක්වෙන ගීතය මේ ගාථාවලට අටුවාවක් වන්න.

"පිටි කුසුමකි යොවුන් විය ගිම්භාගයක
පරව් වැටෙනු ඇත මිනෑම මොහොතක
ලැව් ගින්නකි මෙන් විය - දැවෙන හේතක
එයි ඔබ පාමුලට ගිනිදළු යම් යැණක්"

භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වරක් මෙසේ වදාළහ.

"උපත හා විපත
ගිරු උලාවකි ගිරු බැස්මකි වගෙකි
මේ එනවා - මේ යනවා

තුටාල වුනු පුංචි කුරුල්ලෙක්
වගෙකි නේ ද ලෙඩ දුක්!
ඔබෙන් යක්තිය - ආරෝග්‍යය
නැතිව යා හැක - ලගම මොහොතක

කතීය ස්වාමිභූතයන් වහන්සේ

සනාතන බුද්ධ භාෂිතය ලොව පුරා ව්‍යාප්ත කිරීමේ අසාහය සාමයික මෙහෙය උදෙසා, සිය කාලය හා ශ්‍රමය සපුරා වැය කරමින්, මානව වංශයට දහම් මග හෙළි පෙහෙළි කිරීමේ මහා මෙහෙවරට කැප වී සිටින සිංගප්පූරුවේ ප්‍රධාන සංඝ නායක චේරගොඩ සාරද, ස්ථවිරයන් වහන්සේ අද ලොව වෙසෙන ප්‍රශස්ථතම ධම් දූත යතිනායක වරයාණන් වහන්සේ නමකි.

1941 නොවැම්බර් මස 27 වනදා දකුණු ලක චේරගොඩ දී උපත ලද මේ යති ප්‍රභූවරයාගේ, උපාධි ලාභීව, ධම්දූත මෙහෙය ආරම්භ කළේ ඉතා යොවුන් අවධියේ දීමය. දැනට ශතක 6 ක් පුරා ධම්දූත මෙහෙයෙහි යෙදී සිටින ගරුකර චේරගොඩ සාරද යතිනායකයාගේ වහන්සේ මුද්‍රිත මාධ්‍යයෙන් සහ විද්‍යුත් මාධ්‍යයෙන් මෙන්ම දුරකථන තාක්ෂණයෙන් පවා අද ලොවට ධම්දානය සපයන්නේ නවීනයන්ගේ මතස හා ආධ්‍යාත්මික ගති-පැවතුම් පිළිබඳ පැහැදිලි අවබෝධයකිනි.

වර්තමානික ග්‍රාහක පිරිස, ශ්‍රව්‍ය-දෘෂ්‍ය මාධ්‍ය මගින් දැනුමත් විනෝදාස්වාදයත් ලබන්නට පුරුදු වී සිටින පරපුරක් හෙයින්, ගරුකර චේරගොඩ සාරද හිමිපාණේ, ඔවුනගේ මතසට සරිලන පරිද්දෙන් බුද්ධ භාෂිතය, ඔවුන් අතට පත් කරන සේක. මුද්‍රිත හා විද්‍යුත් ප්‍රකාශන 700 ක් පමණ ලොවට පිරිනමා සිටින මේ යතිනායකයන් වහන්සේ විසින් සම්පාදිත ධර්ම භාණ්ඩාගාරය නම් ඉංග්‍රීසි කෘතිය දොරට වැඩීමේ උපෙළේ දී, ඒ පිළිබඳ ව වික් දිනක් තුල පමණක් ලැබුණු දුරකථන ඇමතුම් සංඛ්‍යාව 2000 කටත් අධික විය. ඒ නිසා විය සිංගප්පූරු රාජ්‍යයේ ග්‍රන්ථ ප්‍රකාශන ඉතිහාසයේ සුවිශිෂ්ට වාර්තාවකට හිමිකම් කියන්නේය.

දැනට, සිංගප්පූරුවේ බෞද්ධ භාවනා මධ්‍යස්ථානය භාරව වැඩ සිටින ගරු චේරගොඩ සාරද නායක ස්ථවිර පාදයන් වහන්සේ ලෝකයේ බොහෝ දේශයන් හි බුද්ධ ශාසනයේ ප්‍රගතියට හිතකාමී ධර්ම දූත මෙහෙවරක යෙදී සිටින සේක.

චතුමන් ගේ ප්‍රධාන ප්‍රකාශ අතර, සිංහල හා ඉංගිරිසි ධම්මපදයත්, ජාතක කථා පිළිබඳ විද්‍යුත් ප්‍රකාශනයත් ප්‍රධාන තැන් ගනී. චතුමන් විසින්, ඉටු කෙරෙන මහා සාමයික මෙහෙය අඛණ්ඩව පවත්වා ගෙන යනු පිණිස, ත්‍රිවිධ රත්නයේ ආනුභාවයෙන් හිදුක් නිරෝගී සුව පැතීම, බෞද්ධ ජනතාවගෙන් ඉටු විය යුතු කෘතඥතා පූජික වාර්තයකි.

කලා කීර්ති විච්චිත් ආර්යදාස